

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni odelček: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11 842, Praga číslo
78 180 Wien št. 105 241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—,
za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5 telefon
3122 3123 3124 3125 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo.

Zgovorne številke

Po statističnem letopisu za leto 1936, ki je nedavno izšel, je imela naša država s 1. decembrom 1937, vsega 15 milijonov 400.000 prebivalcev. Ta številka temelji na podatkih zadnjega ljudskega štetja v začetku l. 1931. s prištetjem prirodnega prirastka, ki je izračunan za naslednjih šest let in prištet številu prebivalstva 13.930.000, kolikor ga je izkazalo omenjeno ljudsko štetje. Zadnji nesporno ugotovljeni prirodnostni prirastek je znašal 16.23 na tisoč. Pomnožen prebivalstva za skoro poldrug milijon v zadnjih šestih letih pravi, vsekakor o veliki biološki sili našega naroda, ki bi prihajala še vse jače do izraza, ako bi vladale pri nas ugodnejše gospodarske, socialne, osobito pa zdravstvene prilike. V tem pogledu nam daje letopis mnogo misliti, pred vsem kar se tiče zdravstvenih prilik, ki silovito tlačijo naš prirodnostni prirastek.

Zlasti pa so poučne številke letopisa, ako jih primerjamo po posameznih banovinah. Dravska banovina izkazuje 8.35 prirodnega prirastka na tisoč in danes ne stoji več najnižje na lestevici, ker je med tem dunavska padla na 6.03 in je celo savska banovina s svojimi 8.34 na tisoč za stotinko promila slabša od nas. Na čelu lestvice stoji: vrharska (22.74), dravska (19.06), vardarska (18.73), primorska (17.53), in zetska banovina (17.33), ki so vse znatno ali precej visoko nad državnim povprečjem Moravske banovina (12.54) je prva pod povprečjem, za njo pa prihajajo ostale tri banovine v že omenjenem vrstnem redu: savska, dravska, dunavska.

Ako razvrstimo posamezne pokrajine z ozirom na delež pri živih novorojenih, dobimo seveda povsem drugačen vrstni red. Tu je na zadnjem mestu Slovenija, na katero odpade od skupnega števila novorojenčev v državi le 5.11 odstotka. Na vrhu stolpca stoji dravska banovina (16.77%), sledijo pa ji vrdarska (16.51), vrharska (13.11), savska (12.26), moravska (10.07) zetska (8.94), primorska (8.61) in končno dunavska (7.77), ki stoji na lestevici tik pred dravsko banovino. Ako pomislimo, da ima naša banovina 200.000 prebivalcev več nego primorska, živorojenih pa izkazuje primorska za 3 in pol odstotka več nego dravska, da ima vrharska 20.000 prebivalcev manj kot dravska, nje številka živorojenih pa je za 8.30 odstotka večja, potem ne moremo biti veseli našega skromnega napredovanja. Na drugi strani vidimo, da dunavska banovina, ki ima 2 milijona in pol prebivalcev in je po prebivalcih dvakrat toliko kakor naša banovina, dosega komaj 7.77%, kar je v primeru s Slovenijo za dobra 2% premalo. Tudi savska ima manjši odstotek živorojenih, kakor bi ga pri svojem prebivalstvu 2.900.000 morala imeti.

Iz teh števil izhaja, da imajo južnozahodne banovine najvišji prirodnostni prirastek, kakor tudi največji odstotni delež na živorojenih. Te pokrajine so pretežno naseljene po pravoslavljem in muslimanskem prebivalstvu. Zanimiva je zaradi tega tudi splošna primerjava pripadnikov glavnih treh veroizpovedi v Jugoslaviji. Podatki glede živorojenih otrok v l. 1936 kažejo, da je bilo to število pri pravoslavljanih 256.599, pri katoličanih 164.104 in pri muslimanih 61.262. Ako preučujemo te številke na odstotke pravoslavne prebivalstva (48.6%), katoliškega (37.5%) in muslimanskega (11.2%), vidimo, da je delež pravoslavljanih pri živorojenih 52.47%, tedaj za dobre 3 in pol odstotke preko njihovega odstotka prebivalstva, delež katoličanov 33.55%, tedaj za 4% pod njihovim odstotkom prebivalstva, za muslimane pa 12.54%, tedaj za dober en odstotek preko njihovega odstotka v državi. Upoštevani niso novorojenčki drugih veroizpovedi, katerih skupno število ne presegga 7000. Doslej so stali pravoslavni napram katolikom in muslimanom v razmerju 48.6:37.5+11.2, t. j. pravoslavni je bilo v državi skoro toliko, kakor katoliki in muslimani skupaj. Sprito večje rodovitnosti pravoslavljani in muslimani pa med najmlajšimi državljani ne prevladuje pravoslavje in tudi islam se krepko uveljavlja.

Segali bi preko okvira pričujočega članka, ako bi hoteli podajati raznolike vzroke za to nazadovanje katoliškega življa, ki se je v naši državi po znatnem delu v izvestnih pogledih močno približal razmeram na evropskem zapadu in severu. Ugotavljamo le to, da je slovenski življenjski vsklup svojemu absolutnemu napredku zaradi velike silnejše rasti prebivalstva v drugih banovinah že padel pod 8% in da morda ta razvoj še niti ni zaključen. Vsekakor gre za potaj, ki je vreden prav resnega razmišljanja. Seveda bi bilo dočela napačno ako bi ga spravljali v zvezo z versko pripadnostjo, ker vidimo povsod da je večji ali manjši prirodnostni prirastek po rojstvih odvisen od povse drugih okoliščin kakor od verske pripadnosti.

UČINKI EDENOVE KRIZE V PARIZU

Francoski ministrski svet je vsestransko proučil položaj, ki je nastal vsled nove angleške zunanje politike

Pariz, 23. februarja. b. Angleško zunanjepolitično krizo, ki je nastopila z odstopom bivšega zunanjega ministra Edena, ne presojajo v pariških krogih enotno. Z zadovoljstvom jemljejo na znanje lojalne izjave ministrskega predsednika Chamberlaina, ki je dejal, da se ne smatra za nič manjšega prijatelja Francije kakor je bil Eden, ter priznavajo, da je njegova poslanica francoskemu ministrskemu predsedniku Chautempsu stilizirana v tonu, ki popolnoma pomirja politične kroge in javno mnenje. Na splošno prevladuje prepričanje, da se osnove angleške zunanjepolitične povezanosti s Francijo zaradi spremembe v zunanjem ministru ne bodo bistveno spremenile.

Znova pa se opaža, da si tudi v Franciji glede zunanjepolitičnih metod napram Italiji in Nemčiji niso bili v zadnjem času popolnoma na jasnem, zlasti ne v vprašanju tveganja morebitnega energičnejšega nastopa proti osi Rim - Berlin. Vprašanje primernosti in oportunitet kompromisnega razpoloženja proti obema avtoritarnima veleislama je bilo v Parizu prav tako odprto kakor v Londonu. Zato je razumljivo, ako francoski merodajni krogi z nekim zadovoljstvom prepuščajo zadevno pobudo in odgovornost angleški vladi ter angleškemu parlamentu, vendar seveda z nado, da bi prizadevanje ministrskega predsednika Chamberlaina uspelo. Francoska vlada ne želi v tem pogledu povzročiti angleški vladi nobenih težav in hoče mirno počakati na uspeh najnovejšega Chamberlainovega eksperimenta.

Ako se bo Chamberlainu posrečilo, da se z Mussolinijem sporazume in da likvidira tudi špansko zadevo, bo to francoski narod samo pozdravil. Ako se bo nadalje iz-

kazalo, da je mogoče Hitlerjevo nedeljsko izjavo, da nima Nemčija s Francijo nobenega konkretnega spora, vzeti v enaki meri v poštev tudi za srednjo Evropo, potem se utegne upanje v daljšo dobo miru v Evropi celo približati resničnosti. Skratka, francoska vlada bo po mnenju poučenih krogov v nasprotju z dosedanjimi taktiki sodelovanja z Anglijo, po kateri je sama iniciativno nastopala, preprečila vse zunanjepolitične pobude angleškemu kabinetu in se bo odslej predala politiki čakanja.

S tem seveda nikakor ni rečeno, da večina francoskih političnih krogov deli Chamberlainov optimizem ali da celo veruje v njegov uspeh. Nasprotno, v listih prihaja skepa zelo močno do izraza. »Možno je«, piše na primer »Figaro«, »da Chamberlainova dobra volja le še bolj podžge nasprotno sile. V tem primeru bi njegova pobuda ne prinesla pomirjenja, temveč nas le še bolj približala katastrofi. Francozi zaupajo angleškemu državnikom v njihovih mirovniških prizadevanjih in žele tudi likvidacijo španskega vprašanja, toda pri tem izražajo svojo odločno željo, da se statut Evrope ne sme spremeniti. V tem vprašanju je francoska politika nespremenljiva.«

Bolj pesimističen je organ francoskega generalnega štaba »Echo de Paris«, ki enako Edenu izraža mnenje, da v sedanjem položaju niso še izpolnjeni pogoji za sporazum z Italijo. Tudi bi bilo želeli, da bi Chamberlain črtal iz svojega besedila nepreviđni izraz o pogajanjih med štirimi veleislami in četverim paktu. »Matine« nasprotno pozdravlja Chamberlainovo formulo o sporazumu med veleislami, ki spominja na nekdanji četverni pakt.

banja, za finance in trgovino. Izmed 311 članov senata se jih je te tajne seje udeležilo okrog 150. Na seji so poročali vojni minister Daladier, mornariški minister Bertrand, letalski minister de Chambrun in predsednik vlade Chautemps. Seji je predsedoval predsednik finančnega odbora Caillaux. Razpravljali so o najvažnejših narodno obrambnih vprašanjih, vendar po hitrosti ni bilo mogoče zvedeti. Takšne seje so bile v senatu le med svetovno vojno, ko so razpravljali o čisto vojaških vprašanjih. Seja združenih odborov senata se bo jutri nadaljevala in bržkone končala z glasovanjem o zaupnici vladi glede na dosedanja stremjenja po čim boljši organizaciji francoske narodne obrambe.

Diplomatska aktivnost na Dunaju

Dunaj, 23. februarja. b. Diplomatska aktivnost na Dunaju, katero vodi v glavnem Francija, se slej ko prej živahno nadaljuje. V teku osmih dni je bil francoski poslanik Puaux trikrat pri zveznem kancelarju dr. Schuschniggu, poslednjič po iz-

Zaupnica Chamberlainu

Spodnja zbornica je odklonila predlog delavske stranke o nezaupnici Chamberlainovi vladi zaradi Edenove ostavke

London, 23. febr. d. Tudi včerajšnja popoldanska debata v spodnji zbornici o angleški zunanji politiki je bila zelo burna. Nezaupnica delavske stranke vladi zaradi ostavke zunanjega ministra Edena je utemeljeval poslanec Greenwood, ki je podarjal, da so Chamberlainove izjave izpremenile celotni politični položaj. Posebno je grajal, ker ni Chamberlain v svojem ponedeljskem govoru ničesar povedal o Društvu narodov in kolektivni varnosti. Dočim se je Eden izjavil za dejstva, se je Chamberlain zavzel za slepo zaupanje. Chamberlain je sam opustil vero v načela, za katera se je nekdanj zavezal. Vlada je dobila večino pri zadnjih volitvah v glavnem zaradi svojega mednarodnega programa, sedaj pa je Chamberlain prvi opustil vsa svoja nekdanja načela. Brez dvoma bo morala Anglija vprašati pri sebi, če za svet tuje diktatorije preden bo imenovan bodoči zunanji minister.

Chamberlain odgovarja opoziciji

Ministrski predsednik Chamberlain je takoj odgovoril zastopniku delavske opozicije. Med drugim je izjavil: »O stvari ne smemo dopustiti nobenega dvoma. Ne morem se spominjati, da bi Eden kdaj smatral vprašanje mednarodne bona fide kot oviro za razgovore z Nemčijo in Italijo. Če bi Eden zavzel kdaj tako stališče, bi moral že od vsega početka protestirati proti pogajanjem in bi moral že prej odstopiti.«

Pri tem je Chamberlaina prekinil vodja liberalcev Sinclair, ki je dejal: »Preden sklenemo nov dogovor, bi se moral izvršiti dogovor, ki smo ga sklenili pred letom dni.«

Na Chamberlainovo vprašanje, kak odgovor misli, je odvrnil Sinclair: »Dogovor o ukinitvi propagande ter o odpoklicu protoslovencev v Španiji.«

Chamberlain je odgovoril: »Domneva, da ne bi smeli pričeti pogajanj, preden se ne uredijo ta vprašanja, je nemestna.« Te besede so izzvale veliko razburjenje na levi, tako da Chamberlain dolgo časa ni mogel nadaljevati svojega govora.

Anglija je lahko velikodušna

Nato je Chamberlain nadaljeval: »Zavračam trditve, po katerih je angleška vlada karkoli podvela za hrbot svojih prijateljev. Naša domovina je glava in središče velikega imperija. Taka država lahko pokaže velikodušnost, češar mali in slabi narodi ne morejo vedno storiti. Kdor pa gre na to pot, mora iti mimo izzivanja. Nekateri govore, da smo se deali za hrbot svojih prijateljev. Eden se je 25. januarja razgovarjal s francoskim predsednikom vlade in zunanjim ministrom in ju obvestil, da se mislimo pogajati z Italijo. Šli smo še dalje in smo podrobno obrazložili, o čem se mislimo pogajati, in lahko rečem, da je v tem pogledu dosežen popoln sporazum s Francijo. Posebno se spominjam, da je Francija zahtevala, naj se po načrtu uredi tudi špansko vprašanje. Mi smo se stalno posvetovali s Parizom in mislimo, da se delamo za hrbot svojih prijateljev. Vedno sem želel delati v tesnem sodelovanju s Francijo. Naša pogajanja z Italijo naj dosežejo do splošnega pomirjenja okoli Sredozemskega morja in prav Francozi so pri tem posebno zainteresirani. Mi ne bi mogli doseči tega, če se Francozi z nami ne bi strinjali od začetka pa do konca.«

DN se mora reformirati

Na očitke, da ničem omenil Društva narodov in kolektivne varnosti, odgovarjam: Ali kdo verjame, da lahko Društvo narodov danes komu nudi kolektivno varnost? Kakršno je danes, ne more nuditi kolektivne varnosti. Ne smemo siliti malih narodov, naj verujejo, da jih DN štiti, ko vemo, da ne more nihče obljubiti kaj takega. Ne more se pričakovati, da bi kak avtomobil

recnem naročilu svoje vlade. Francoski poslanik je dal avstrijskemu kancelarju jasno razumeti, da bi bila Francija njegov sestanek s Hitlerjem v Berchtesgaden odsvetovala, ako bi bil on o vsem pravočasno informiral pariško vlado. Odkar pa je Schuschnigg nasledel Papenovim vabilom in se je s Hitlerjem v nekaterih zadevah konkretno dogovoril, hoče Francija zavzeti v avstrijskem vprašanju stališče čakanja in je sedaj njena morebitna intervencija povsem odvisna od stališča, ki ga bo zavzela Velika Britanija.

Dunajska vlada je v stalnih stikih tudi z angleškimi zunanji ministri, zaradi Edenovega odstopa pa ne želi za sedaj v merodajnih krogih storiti nobenega zaključka niti na eno niti na drugo stran. V nasprotju z aktivnostjo zastopnikov zapadnih veleisl, ki kažejo za sedanj razvoj vsaj veliko zanimanje, je stališče Italije zelo rezervirano.

Ekspeze dr. Krofte v soboto

Praga, 23. febr. o. Službeno poročajo, da bo zunanji minister dr. Krofta v soboto podal na seji parlamentarnega odbora za zunanje zadeve ekspozice o čestitoslovrski zunanji politiki, obenem bo odgovoril Hitlerju na razne njegove pripombe.

Podaljšanje vojaške službe v Nemčiji

Pariz, 23. febr. o. Agencija »Information« poroča, da je bil v Nemčiji vojaški službeni rok podaljšan od 2 na 2 in pol leta.

zmagal na tekmi, če njegovi cilindri niso več dobri. Ako ostajamo v Društvu narodov, bomo ostali zaradi tega, ker menimo, da se mora Društvo narodov reformirati in da je treba izvršiti v to svrhu še zelo veliko delo. Zelo dvomim, da bi moglo Društvo narodov v polni meri opraviti svoje delo, dokler bo do njegove članice dolžne odrežati sankcije ali pa svojo moč zastavljati za njegova načela.

Težka odgovornost sedanje angleške vlade

Kar se tiče mnenja, da pomeni pribetke pogajanj z Italijo poiznanje za nas in da doprinašamo žrtve diktatorjem, so to neumne govorice, ki ne morejo nikogar prepričati. Vodja opozicije je celo trdil, da sem pokleknil pred Mussolinijem. Taki očitki me pušajo hladnega.

Nepresani medijci so končno dali Chamberlainu rovd za izjavo: Poslanev ne more prisiliti, da bi me poslušali, vendar na naj povem nekaj zelo važnega. Nekega dne se bo pojavil na mestu, ki ga zavzemam, človek, ki se bo znal pred strojno odgovornostjo, pred odgovorom na vprašanje: Ali naj poženem svojo državo v vojno. Prav tako veliko odgovornost imam tudi jaz, ker sem prepričan, da se bomo znašli pred tem vprašanjem, če ne bomo delali, kakor zahteva razmere. Ne bi izpolnil svoje dolžnosti, če ne bi rostopal tako, kakor sem.

Na to sta govorila še Winston Churchill in Lloyd George, ki je hvalil Edenovo zunanjo politiko. Ko je Lloyd George govoril o italijanskem dokumentu, ki ga je Chamberlain omenil v svoji ponedeljski izjavi v splošni zbornici, se je dvignil Eden in izjavil, da ni o tem dokumentu ničesar vedel, dokler je bil zunanji minister.

Chamberlain je ponovno posegel v debato ter izjavil, da je prejel v ponedeljek dopolne od italijanske strani neko informacijo in da mu je bil v teku dneva omenjeni dokument osebnostno izroččen. Ne ve, kaj bi bilo v tem nečastnega.

Nezaupnica odklonjena

Glasovanje o nezaupnici, ki jo je predlagala delavska stranka se je pričelo ob 23. izmed 630 poslancev jih je glasovalo 330 za vlado, 168 pa proti, s čimer je bil predlog nezaupnice odklonjen.

Včerajšnja seja

Zaradi Edenovega odstopa, je prišlo tudi danes v spodnji zbornici do ostrih debat. Središče je bil govorniški dvoboj med m. p. predsednikom Chamberlainom in voditeljem opozicije majorjem Attleejem, ki je med drugim zahteval objavo italijansko-angleške korespondence zadnjih dni. Chamberlain je to odklonil ter izjavil: Objava ne bi imela praktičnega pomena. Meni se v nobenem pogledu ni treba posvetovati dolgoletnih zadnjih dni. Eden ni izstopil iz kabineta zaradi kakih nasprotstev v mišljenju, temveč zaradi načelnih nasprotstev v načelnih vprašanjih.

Prva seja vlade po Edenovi ostavki

Dav, je imela vlada svojo prvo sejo po Edenovi ostavki, ki je bila posvečena izključno skorajšnjim pogajanjem z Italijo in Nemčijo. Vlada je sprejela podrobna navodila za poslanika v Rimu, lorda Perth, ki je prispel v to svrhu v London. Lord Perth se bo najbrže že jutri vrnil v Rim, kjer se bodo takoj nato začela pogajanja za ureditev vseh spornih vprašanj med Italijo in Anglijo. Istočasno je vlada razpravljala tudi o pogajanjih za sporazum z Nemčijo. Angleški poslanik v Berlinu, Henderson, je dobil naročilo, naj takoj stopi v stike z nemško vlado, tako da bi se pogajanja lahko pričela že prihodnji teden ob prihodu nemškega zunanje ministra Ribbentropa v London. Oprt na zaupnico, ki je dobil v spodnji zbornici, hoče Chamberlain sedaj pogajanja čim bolj pospešiti da bi mogel z zaključkom sporazumov z Italijo in Nemčijo opravičiti in okrepiti svojo politiko.

Važna seja vlade

Zunanji minister Delbos ponudil svojo demisijo, ki pa jo je na željo prezidenta republike takoj umaknil

Francoski ministrski svet je imel včeraj dolgo sejo, na kateri je zunanji minister Delbos obirno poročal o dogodkih zadnjega tedna na mednarodnem področju. Izrazil je prepričanje, da mora imeti Edenov odstop za posledico tudi njegovo demisijo, ker se njegova zunanja politika popolnoma istovetja s politiko bivšega britanskega državnega tajnika za zunanje zadeve. Ministrski predsednik Chautemps in njegovi tovariši so se nasprotno postavili na stališče, da se vodi sedanja francoska zunanja politika v duhu celokupnega kabineta in da torej Delbosov odstop v nobenem pogledu ne bi bil opravičljiv.

Na drugi strani so se pojavila v vladi mnenja, ki so precej silna z Delbosovim naziranjem, da bi namreč prišla vlada ljudske fronte v nasprotje s seboj in z voliči, ako bi sprejela tako politiko pogajanj z avtoritarnimi državami, kakor jo namerava voditi Chamberlain. Napačno pa bi bilo, ako bi se Francija iz notranjepolitičnih razlogov ločila od britanske zunanje politike.

Pod takimi okoliščinami ni izključeno, da pride že v bližnjem času do izpremembe sedanje režima v Franciji, vendar pa z zunanjepolitičnih razlogov šele tedaj, ako bi se angleški vladi končno le posrečilo v pogajanjih z Italijo doseči kakšno uspehe. Trenotno smatra vsekakor francoska vlada pozitiven rezultat v tem pogledu še za zelo dvomljivo. Francosko zunanjo politiko, ki bi bila vstrosmerjena z novo angleško zunanjo politiko bi mogla zastopati tudi desnčarsko orientirani kabinet ali pa vlada nacionalne unije. Ker pa bi desnčarska vlada trenutno zadela na zelo močan odpor, je pač le mogoče razvoj v smislu nacionalne unije. Po mnenju osrčnosti, ki zagovarjajo notranjepolitično in zunanjepolitično reorientacijo, bi vlada, ki bi bila za splošna pogajanja, tudi najbolj primeren, da bi branila tudi Avstriji podana jamstva samostojnosti.

Po dosedaj še nepotrjenih vesteh je ministrski predsednik Chautemps že stopil v stike z voditelji posameznih strank in jih vprašal, pod katerimi pogoji bi bili pripravljeni sodelovati pri prenosu vlade na nacionalni podlagi.

»Populaire« pravi, da so na seji vlade Delbos posebno očitali, da ni bil pravem času računal za ostavko Edena in da se ni pripravil za Chamberlainovo smer v angleški zunanji politiki. Na te očitke je Delbos reagiral z ostavko, ki jo je pa na izrecno Lebrunovo željo takoj umaknil. Chautemps je menil, da bi bilo treba v primeru Delbosove ostavke podati ostavko celotne

Novi izredni krediti za državno obrambo

Na včerajšnji seji vlade so bili sprejeti tudi važni sklepi za povečanje državne obrambe. Sprejet je bil predlog vojnega ministra o dovolitvi izrednih kreditov za obrambo, finančni minister pa je predložil načrt o osnovanju posebnega investicijskega fonda za državno obrambo. Z osnovanjem tega fonda hočejo doseči, da ne bi pri morebitnem bodočem pozivu varčevalcem nastali dvomi o izključni uporabi kreditov za vojaške namene. Ta fond bo osnoven po zgledu avtonomnega amortizacijskega fonda, kakor obstoja v državnih rezijskih obratih. Upravi bo predsedoval vojni minister, člani pa bodo guverner Francoske banke, senatorji, poslanci ter zastopniki finančnega ministrstva. Novi fond bo pričel posloovati že 1. marca. Novi se bodo stekali redni proračunski krediti, ki so na razpolago trem ministrstvom za državno obrambo, in dohodki posojila, čegar višina pa še ni določena.

Delbos o Avstriji

V zunanji komisiji poslanske zbornice je zunanji minister Delbos pojasnil položaj v Avstriji, kakor tudi naziranje zunanje ministrstva o nedeljskem govoru nemškega državnega kancelarja. Izjavil je, da glede Avstrije Francija zaradi berchtesgadenskega dogovora nima nobenega povoda za kako intervencijo. Berchtesgadenski dogovor je svoboden dogovor med obema nemškima državama na podlagi sporazuma z dne 11. julija 1936. Dosedaj ta sporazum še ni bil prekršen v nobenem pogledu. Francoska vlada je v Londonu predlagala samo demaršo, ki naj bi bila preventivno usmerjena proti vsaki kasnejši kršitvi avstrijske samostojnosti. Zaradi ministrske krize v Londonu francoska vlada še ni dobila odgovora.

Tajna seja združenih senatorskih odborov

Prvič po svetovni vojni je bila danes v senatu tajna seja združenih senatorskih odborov, na katero so prišli člani odbora za narodno obrambo, za zunanjepolitična vpra-

krimaliteta pravoslavljanih in katoličanov za 2.5% višja nego odstotek pravoslavne in katoliškega življa v državi, pri muslimanih pa za dobre 3% manjša.

Kakor stojimo glede prirodnega prirastka med najplodovitejšimi narodi Evrope (Poljska, Bolgarija, Rumunija, Rusija), tako nam pogled v podrobnejše statistiko odkriva mnogo neprijetnih ugotovitev. Ta prirastek plačujemo z ogromno izgubo naše narodne biološke sile zaradi civilizacijske, zlasti higienске zaostalosti, pa zaradi pomanjklivosti naših socialnih, prosvetnih in zdravstvenih institucij. Dokler ne bomo uredili teh vprašanj, se ne moremo veseliti biološke sile našega naroda, ki jo izkazuje državno povprečje našega narodnega prirastka.

Številke o umrljivosti, zlasti umrljivosti otrok, so posebno poglavje, ki bi se ga morali lotiti naši zdravniki in zdravstvene ustanove. Človeka obide zona, ko čita ogromne številke, temelječe na pomanjkljivi zdravstveni skrbi, na splošnih socialnih in zdravstvenih prilikah in seveda na civilizacijski zaostalosti prebivalstva. V tem pogledu je Slovenija zelena oaza, kjer se oko čitatelju naravnost spojiče od strahotnih števil v drugih banovinah. Čeprav tudi pri nas še ni dosežena raven nekaterih zapadnih držav.

Ako končno vržemo še bežen pogled na kriminaliteto, vidimo da so pravoslavni udeleženi z 9290 obsojenci katoličani s 7372, muslimani pa s 1480 kar odgovarja odstotnemu razmerju 51:40:8. To razmerje nam kaže, da je

Narodna skupščina

V nasprotju z napovedmi splošna proračunska razprava še tudi včeraj ni bila končana, glasovanje pa je bilo zopet za en dan preloženo

Beograd, 23. febr. p. Narodna skupščina je imela danes ves dan sejo, vendar pa do načelnega glasovanja o proračunu še ni prišlo, ker se je načelna razprava proti pričakovanju zavlekla. Velik del dopoldanske seje je zopet enkrat izpolnila debata okrog zapisnika, glede katerega so se nekateri poslanci pritoževali, da se iz njihovih govorov črtajo celi odstavki. Prišlo je zaradi tega do hudih sporov s predsednikom narodne skupščine Čirčevićem, zaradi česar so nekateri poslanci zahtevali, naj se uvede anketa, ki naj te spore razčisti. Podpredsednik Markić, ki je vodil sejo, je izjavil, da je skupščinski predsednik v smislu svojih pooblastil črtal iz zapisnika besede, ki so bile takega značaja, da jih nikakor ni bilo mogoče pustiti v njem.

Prečitan je bil ukaz, po katerem je bil za namestnika prometnega ministra dr. Spaha za časa njegovega bivanja v Italiji določen kmetijski minister Svetozar Stanković. Skupščini so bile sporočene tudi ostavke, ki so jih podali na svoje poslanske mandate novi senatorji Stevan Janković, dr. Mile Miškulin, Svetozar Janković in Mihajlo Lukarevič. Predložene ostavke so bile prepuščene verifikacijskemu odboru v proučitev.

Davčne eksekucije

Finančni minister Dušan Letica je odgovoril na kratko vprašanje posl. Radivoja Nikolića glede postopanja davčnih eksekutorjev napram davčnim obveznikom. Minister je v svojem odgovoru v glavnem izjavil: Davčni eksekutorji imajo sedaj na terenu opravka le toliko, kolikor je potrebno, da se izterjajo razne še ne plačane takse in davčnine ter zaostali deli in anuitete na osnovi uredbe o likvidaciji kmetičkih dolgov. Državni davki pa se izterjujejo le, kolikor so že za precejšnjo dobo zaostali. Do 15. februarja t. l. je bilo treba vplačati eno četrtno državni davkov. Oni obvezniki, ki jih niso plačali, so bili opomnjeni. Sele po tem opominu jim proti nevarnost eksekucije. Pa še ta eksekucija se izvaja z vso obzirnostjo, zlasti pa nasproti kmetičkim ljudem in v tem času. Kar se tiče pripombe interpelanta, da je neki davčni eksekutor naperil revolver proti nekemu davčnemu obvezniku, je minister dejal, da je bil ta incident preiskán in da je bil dotični eksekutor nemudoma odpuščen iz državne službe. Narodni poslanec Nikolić se ni docela zadovoljil s tem odgovorom.

Nadaljevanje proračunske razprave

Skupščina je nato prešla na dnevni red. Ze danes bi se bila morala zaključiti načelna debata o proračunu, razprava pa se je še zelo zavlekla, tako da je pričakovati zaključka šele jutri popoldne. Danes je prvi govoril narodni poslanec Branko Todorović (JRZ), ki je zavrnil političke kritike in zagovarjal finančno politiko vlade, razpravljal o gospodarskem in političnem stanju v državi. Za časa njegovega govora je prišlo do živahnega prerekanja med levo in desno.

Posl. Milan Banić, ki je bil še pred kratkim v Jugoslovenskem klubu, a je nato izstopil iz njega, tako da sedaj nastopa kot neorganiziran poslanec, je imel daljši go-

vor, ki je bil v popolnem nasprotju z njegovim znanim lanskim temperamentnim govorom. Na današnji seji je spričo teh kontradikcij izrazil mnogo opazk, tako na levi kakor na desni. Napadal je opozicijo, pa tudi vladno večino. Med drugim se je dotaknil tudi nekaterih pojavov v sokolskih vrstah, ki jih je skušal obsoditi. To je dalo ministru za telesno vzgojo dr. Miletiću povod, da je v obliki osebnih pojasnil pobil njegova izvajanja.

Z govorom ministra dr. Miletića je bila dopoldanska seja končana. Popoldanska se je začela ob 16.30. Govorili so narodni poslanci Djordje Marković (JRZ), dr. Koce (JRZ), zaradi osebnih pojasnil posl. Milan Banić, Joca Kašanin (JRZ) in končno posl. Ivan Mohorić.

Bržkone bo še nocoj finančni minister Dušan Letica odgovoril na razne pripombe in kritike v načelni debati, kolikor so se nanašale na proračun in finančno politiko vlade. Jutri dopoldne pa bo minister za socialno politiko in narodno zdravje Dražica Cvetković podal odgovore na kritike obbeh političnih prilik v državi. Z njegovim govorom se bo načelna debata o proračunu zares zaključila, tako da bo skupščina lahko izvedla načelno glasovanje o predloženem proračunu.

Prvi amandmani

Beograd, 23. febr. p. Za jutri dopoldne je sklicana seja finančnega odbora narodne skupščine. Na dnevnem redu je razprava o nekaterih amandmanih, ki jih je predložil finančni minister. Nanašajo se v glavnem na proračun v ožjem smislu in se z njimi nekateri prvotno predvideni krediti znižujejo, drugi pa povišujejo. Tako so med drugim znižani krediti za pokojnine za 340.000 din, povišani pa so krediti za 440.000 din apelacijskemu sodišču v Ljubljani za novo okrožno sodišče v Murski Soboti. Upoštevana bo tudi ljubljanska univerzitetna knjižnica, za katero na kredit in številčno podrobneje določeno. Za razne izdatke so ljubljanski univerzi povišani krediti za 302.000 din. Domu visokošolov v Ljubljani je namenjena subvencija 25.000 din. V proračunu umetniškega oddelka prosvetnega ministristva so določeni tudi krediti za ljubljanski konservatorij, ki bo povzdignjen v Glasbeno akademijo. Določeni so tudi nekateri naknadni krediti za razne bolnišnice, med drugimi za žensko bolnišnico v Ljubljani in za zavod za duševno bolne v Novem Celju.

Seja senata

Beograd, 23. febr. p. Senat je imel danes dopoldne kratko sejo, na kateri sta bila izvoljena dva odbornika, eden za proučitev mednarodnih konvencij, drugi za proučitev zakona o osnovanju novih okrožnih in sreskih sodišč. Oba odbornika sta bila izvoljena soglasno. V odboru za mednarodne konvencije je med drugimi tudi senator dr. Kramer. Vse te konvencije in omenjeni zakon pridejo na dnevni red prihodnje seje, ki bo sklicana pismeno, verjetno šele takrat, ko bo narodna skupščina dostavila senatu proračun.

Patriarh Gavril je prevzel predsedstvo arhierejskega sabora

Beograd, 23. febr. p. Danes dopoldne je imel arhierejski sabor svojo prvo sejo pod vodstvom novega patriarha dr. Gavrića. Sejo je otvoril mitropolit Dositej, ki je predčital kraljev ukaz o imenovanju dr. Gavrića za patriarha. Ukaz so vsi arhiereji poslušali stoje. Mitropolit Dositej je nato pozdravil novega patriarha s prigodnim govorom, v katerem je izrazil radost, da je prestol srbske pravoslavne cerkve spet zaseden in poudaril, da je arhierejski sabor pripravljen bratsko podpirati novega patriarha v njegovih dolžnostih in poslih. Prosil je patriarha naj zavzame prestolniško mesto.

Patriarh se je zahvalil arhierejskemu saboru za zaupanje in v daljšem govoru podal smernice po katerih namerava v bodoče izvrševati svoje delo. Izrazil je nado, da ga bodo arhiereji pri tem podpirali. V svojem govoru se je spomnil tudi smrti patriarha Varnave, za katerega so arhiereji nato opravili kratko molitev. V nadaljnjem govoru se je patriarh zahvalil mitropolitu Dositeju za dosedanje vodstvo arhierejskega sabora. Končno je sabor poslal vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju ter kraljevim namestnikom. Obe brzojavki je podpisal še novi patriarh.

Dr. Stojadinović na poti v Ankaru

Beograd, 23. febr. AA. Snoch ob 23.40 sta s posebnim vlakom odpotovala preko Soluna v Ankaru predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović in državni podtajnik v rumunskem zunanjem ministristvu Petrescu Commene. Na postaji so se poslovili od obeh višjih uradnih predsedstev vlade in zunanjeje ministristva, rumunski poslanik Cadere in grški poslanik Bibica Roseti odpravnik poslov turškega poslanstva in član vlade.

Ker bo dr. Stojadinović dalje časa v tujini, je z ukazom kraljevih namestnikov imenovan notranji minister dr. Anton Korošec za zastopnika predsednika ministristvskega sveta in zunanjeje ministristva.

Tudi predsednik grške vlade Metaxas je snoch odpotoval v Ankaru, da prisostvuje zasedanju sveta Balkanske zveze. Metaxasa spremlja pooblaščen minister Papadakis.

Kitajci nad Formozo

Tokio, 23. febr. br. Prvič v dobi japonsko-kitajske vojne so danes kitajska letala priletela nad japonsko ozemlje. Okrog polnočja se je pojavilo nad Tajhokom, glavnim mestom otoka Formoze, sedem kitajskih bombnikov, ki so vrgli več bomb na mesto in na letališče. Po japonskih poročilih bombardiranje ni imelo uspeha, kitajske vesti pa pravijo da se je kitajskim letalcem posrečilo popolnoma razdejati letališče, ki je bilo glavno oporišče za japonske letalske napade na južno Kitajsko. Tudi v mestu je bombardiranje povzročilo veliko razdejavanje. Nastali so hudi požari in bil velik del mesta v plamenih. Med prebivalstvom je bombardiranje izzvalo silno paniko.

Beleške

O ljubljanski bolnici

V zadnji številki »Domoljuba« čitamo pod naslovom »Napravite vendar enkrat konec«:

»Ljubljanska bolnišnica doživlja vrtoglave dneve. Redno se dogaja, da mora bolnišnica odkloniti kar po 20 nevarno bolnih oseb, ker ni za nje prav nobenega prostora, niti ne postelje na tleh. Na kirurškem oddelku leže bolniki natrpati kakor slani v škatljah. Bolnik mora biti na smrt bolan, da sme sam spati v postelji, sicer skoraj redno spita na kirurškem oddelku po dva bolnika skupaj, ali pa celo po trije. Celotno tleh spita na isti žimnici po dva bolnika. Tako hudo ni bilo niti med svetovno vojno. Enako je tudi na ženskem oddelku. Kdor ne verjame nam, naj si kar ogleda to neznosno stanje na lastne oči. Pri tem pa doživljamo še, da je zgrajen nov kirurški oddelk, ki bi ga morala država opremiti, toda od nikoder ni niti belica denarja zatore!

Precej drugačnega mnenja je »Domoljubov« pobratim »Slovenski dom«. Ta je namreč nedavno napisal, da se je obrnil glede ljubljanske bolnišnice na mesto, kjer je dobil edino prave podatke o njenem stanju.

»Tu pa smo zvedeli, da vrag ni tako črn, kakor ga slikajo. Naša bolnišnica je v primeri z bolnišnicami v naši državi še v dokaj dobrem stanju, saj je v polni meri poskrbljeno, da dobe bolniki hrano, kakor se spodobi, in je tudi v higieni pogledu v primeri z drugimi bolnicami pri nas še pravi raj.«

Prepuščamo »Domoljubu« in »Slovenskemu domu«, da pritirata na čisto, ali ne.

»Hrvatski dnevnik« je vedno bolj hud

»Hrvatski dnevnik« je posvetil del uvodnika poslancema Franji Novakoviću in dr. Rudolfu Dobovisku, ki sta prekinila politiko abstinenca in odšla v narodno skupščino. List pravi, da je mnogo ljudi, ki smatrajo poslanski mandat za vir dohodkov, nato pa m. dr. nadaljuje:

»Tudi v naši hiši smo doživeli tak primer. Človek je zašel v plačilne težave, pa enostavno prekršil dano besedo in odšel po dnevnice, kakor da bi bil izvoljen za pobiranje dnevnic. Pri tem je turobno pisal: Prosim Vas da bi me blagovolili preprečiti, da bi me v časopisju zaradi tega preveč ne napadali. In ko je mož videl, da teh »napadov« ni, se je ojunil in mu ni več dopadla vloga človeka, ki je šel samo po denar. Hotel se je odeti tudi s političnim plaščem. Ne le da ni ostal »vedno vdan in zvest soborec« je smatral, da bo izkazal »najgloblje zaupanje in spoštovanje« s tem, da ta svoj »grozni korak« predstavi javnosti kot politično potrebo. To je še slabše, kakor je pilpoglašarstvo Jevtićevih poslancev s poklenjenimi mandati.«

Kaj so Bunjevci?

Mnogokrat smo že zabeležili razne sličice iz borb in polemik, ki so se v zadnjih letih razvile okrog vprašanja, kaj so prav za prav vodilniki Bunjevci: Hrvati ali katoliški Srbi. Ne prerekajo pa se o tem samo Hrvati in Srbi, temveč tudi Bunjevci sami. Zlasti mlajša generacija, ki se po večini priznava k politiki dr. Mačka, označuje Bunjevce za stoočstotne Hrvate, dočim se zopet drugi del smatra za Srbe katoliške vere. Med obema skupinama stoji še tretja, ki dokazuje, da Bunjevci niso niti Hrvati, niti Srbi, temveč samo Bunjevci in kot taki Jugoslovenci. To tezo zastopa tudi subotički bunjevski tednik »Nevne«, ki v zadnji številki zopet ugotavlja, da so Bunjevci branili »svoje pošteno bunjevsko ime polnih 500 let pred Turki, Mađžari in Avstrijci«. Nato nadaljuje list:

»Bunjevci hočejo ostati tudi v bodoče samo Bunjevci in Jugoslovenci. Bunjevski dobrovolci so se borili v vrstah dobrovoljske divizije za svobodo Bunjevcev, ne pa zato, da bi jih vtopili v hrvatskem ali srbskem morju. Svojemu imenu, ki ga pozna cela Evropa, se Bunjevci ne bomo nikoli odrekli. Bunjevci živimo na svoji zemlji že pet sto let. Hrvati so nas odrekli šele po osvobođenju, niso pa mislili na nas takrat, ko smo se sami borili v neenaki borbi z Mađžari. Bunjevce hočejo sedaj pohrvati zlasti neki mladi duhovniki, ki so zastojni studirali v Zagrebu.«

Politično oglaševanje samoborskega župana

Ponovno smo že poročali o žalostni zgodbi samoborskega župana Jurčića, ki je na javni občinski seji kritiziral poslovanje znane radičevske organizacije Gospodarske sloge in obdolžil okoliške kmete, da s svojimi napadi na turiste škodujejo tujskemu prometu v Samoboru. Z njim se je na usodni seji strinjal ves občinski odbor. Ko pa so vsi okoliški kmetje in pošteno zaropotali, je zlezel župan Jurčić pod klop in šel prosit dr. Mačka oduščenja. Sklical je izredno sejo samoborskega občinskega sveta, na kateri je podal spokorniško izjavo. Kljub temu pa ni našel milosti. Moral je podati ostavko in se umakniti v ožadije.

S tem pa afera še ni bila zaključena. V nedeljo se je sestel sreski odbor HSS za samoborski srez pod predsedstvom poslanca Tomašića in razpravljal o izjavah bivšega samoborskega župana. O seji poroča glasilo dr. Mačka: »Zbrani delegati HSS so z ogorčenjem obsodili laži in klevete, naperjene proti samoborskim okoliškim seljakom. Ugotovili so, da obstoji podzemelska in anonimna akcija nekih temnih elementov, ki blatijo ugled in čast zavrednih okoliških samoborskih kmetov. Hrvatski kmetje bodo zato budno pazili na vse agitatorje, ki žele pod krinko planinarstva priti v hrvatske vase in rovariti proti narodnim idejam in kmetički slogi.«

Končno je bil soglasno sprejet sklep, da se bivši samoborski župan Milutin Jurčić izključi iz HSS in iz Gospodarske sloge.

Izsušitev zemunskih močvirij

Beograd, 23. febr. p. V kabinetu beograjskega župana je bila danes podpisana pogodba med beograjsko mestno občino in neko dansko tehnično skupno za osušitev terena na levem bregu Save, kolikor pripada prestolniški občini.

Danes Schuschnigg!

Avstrijski zvezni kancelar bo danes govoril o novem položaju Avstrije

Dunaj, 23. febr. AA. Govor, ki ga bo imel jutri ob 19. zvezni kancelar dr. Schuschnigg, bodo razen vseh avstrijskih radijskih postaj prenašale tudi mnoge italijanske, nemške, mađarske, češkoslovaške, celo švedske in severoameriške postaje. Dunajski župan je pozval dunajsko prebivalstvo, da naj poudari slavnostni značaj jutrišnjega dne s tem, da na svojih poslopih razobesi zastave. Od 16. dalje bodo zaprte vse trgovine.

Podpisi za Schuschnigga

Dunaj, 23. febr. br. Delavske organizacije patriotske fronte so začele danes po vseh dunajskih tovarnah in drugih podjetjih zbirati podpise delavstva za spomenico, ki jo nameravajo jutri izročiti kancelarju dr. Schuschniggu. V spomenici bodo poudarili odločno voljo avstrijskega del-

avstva, braniti neodvisnost in samostojnost Avstrije. Upajo, da bodo zbrali do jutri milijon podpisov. Tudi socialistično delavstvo podpira to akcijo, ki naj na zunanjo pokaže, da je avstrijsko delavstvo proti hitlerizaciji Avstrije.

Konferenca avstrijskih policijskih direktorjev

Dunaj, 23. febr. w. Za petek je sklicana konferenca policijskih direktorjev pod vodstvom državnega podtajnika za varnost dr. Skubla, ki se je bo udeležil tudi notranji minister Seyss-Inquart.

Nemško-avstrijska gospodarska pogajanja

Dunaj, 23. febr. w. Nemško-avstrijska gospodarska pogajanja se bodo sredi meseca marca pričela v Monakovem.

Sodno zadoščenje županu Križnarju iz Stražišča pri Kranju

Ljubljana, 23. februarja
Pred ljubljanskim okrožnim sodiščem je bila včeraj končana zadeva, o kateri se je v okolici Kranja precej časa mnogo govorilo in ki je zlasti v lokalni politični borbi igrala veliko vlogo. Župan v Stražišču pri Kranju Anton Križnar je bil, kakor toliko njegovih županihskih tovarišev, na osnovi po banki upravi izvedene revizije prijavljen državnemu tožilstvu z obtožbo, da je poveril občinski denar in zagrešil še druge nepravilnosti. Po dolgotrajni preiskavi je danes končno prišlo do sodne razprave, ki je končala tako.

Kakor so vsi znanci župana Križnarja za trdno pričakovali z oprostilno sodbo. Sodnemu senatu je predsedoval s. o. s. Ivan Brelji, sodnika pa sta bila s. o. s. Fran Kovač in Rajko Lederhas. Obtožnico je zastopal državni tožilec Branko Goslar, župana Križnarja pa zagovarjal odvetnik dr. Marjan Zajec.

Iz obtožnice

Od državnega tožila sestavljena in na današnji razpravi prečitana obtožnica očita županu Križnarju, da si je v letih 1933 do 1935 pridržal nekaj občinskega denarja in s tem zakrivil uradno poverbo. Podrobno mu očita, da si je pridržal 6.000 din, ki so bili v blagajniški dnevnik za l. 1933 neupravičeno knjiženi kot kupnina za občinsko gramozno jamo, dalje 150 din, ki jih je dvignil iz neke ljubljanske hranilnice, 350 din, ki jih je prejel za stavbne ogleda, 2400 din za pasje trske, 3.000 din za lovsko zakupnino in še nekatere stvari.

Obtožnica pravi, da je Križnar kot župan do 20. aprila 1934 vodil precej blagajniških poslov, od tega dne naprej pa sploh vse. Občinskega denarja ni hranil ločeno od svojega. Ko je banka uprava v januarju 1936 odredila uradno revizijo, ki sta jo izvedla banska revizorja Franc Selan in Stanko Rotar, je bil v občinski blagajni ugotovljen primanjkljaj. Župan je ugotovljeni primanjkljaj sicer takoj pokrtil, toda s tem svojo odgovornost ni mogel zbrisati. Zato predlaga obtožnica njegovo obsodbo.

Križnarjev zagovor

Zagovor župana Križnarja je trajal skoraj dve uri. Kakor že prej v preiskavi, je tudi pri današnji razpravi vztrajal pri svoji trditvi, da si nikdar ni prisvojil niti pare občinskega denarja, temveč je celo svoj lastni denar zalagal za poravnava občinskih računov, kadar je bila občinska blagajna prazna. Točko za točko je pojasnjeval in zavrnil očitke obtožnice, pri tem pa dopustil možnost, da so bile občinske knjige morda tu in tam premalo skrbno vodene, ker je bil s svojim zasebnim in z občinskim delom preveč zaposlen, saj je moral dalje časa voditi tudi blagajno in blagajniške zapisnike, odkar je v aprilu 1934 odšel iz službe dotakratni občinski tajnik Gregor Bajželj.

Najprej je pojasnil očitke, da si je prilaštil 6000 din pri kupnini za občinsko gramozno jamo. Dva prodajalca sta prejela od blagajnika Franca Benedika vsak po 3000 din kot predkup. Ta zneska je pri reviziji l. 1933 banski revizor sam vpisal v glavni blagajniški dnevnik, dočim bi se morala vpisati v posebni račun gramozne jame. Ko je potem prišlo do sklenitve definitivne pogodbe s prodajalcema, je vpisal takratni tajnik Bajželj celotno kupnino brez odbitka predkupov, ki iz te knjige nišla bila razvidna. Kameje so pomotoma ugotovili in jo popravili. Nepravilnost je bila le v knjiženju, ni pa šlo za nikakršno poverbo. Sicer pa je takrat vodil blagajniške knjige tajnik Bajželj, izplačila pa je izvršil takratni blagajnik.

Glede očitka, da je poveril 150 Din, ki jih je bil dvignil v Ljubljani na občinsko hranilnico knjižico, je župan Križnar navedel, da je večkrat dvignil v Ljubljani manjše zneske, po povratku domov pa je knjižico vedno izročil tajniku Bajželju z naročilom, naj vpiše dvig. V par primerih se je zgodilo, da Bajželj tega ni takoj storil, temveč šele čez nekaj časa. Tako je bilo tudi s temi 150 Din. Ves ta čas pa je hranilna knjižica ležala v občinski blagajni, vsak čas na razpolago tajniku, blagajniku, vsem članom občinske uprave in revizorjem. Vsak dvig je bil v knjižici zabeležen, tudi teh 150 Din. Zato bi teh zneskov ne mogel poveriti, čeprav bi hotel.

Na enak način je župan Križnar pojasnjeval in zavrnil ostale točke obtožnice. O takšah za stavbne ogleda se je vodila posebna knjižica, v kateri je bil zabeležen vsak ogled in navedena tudi plačana taksa. V glavno blagajniško knjigo pa jih je vpisoval, kadar je imel čas, da je to delo lahko mirno opravil. Ko je prišla revizija, so bile v njo vpisane vse takse za ogleda, ki so bile dejansko plačane. Poneverba tedaj tudi v tem primeru ne bi bila možna iz enostavnega razloga, ker so vse plačane takse razvidne iz knjige stavbnih ogledov. Podobno je bilo s pasjimi taksmi. Pobiral jih je občinski sluga, ki si je vedno napravil polo z vsemi lastniški psom in potem takse pobiral skozi vse leto. Ko so prišli revizorji, pasje takse še niso

bile v celoti pobrane in zaradi tega tudi še ne vpisane v glavni blagajniški dnevnik; razvidne pa so bile iz seznama. Kupnino za lov je prejel tik pred prihodom revizorjev, pa je zaradi prezaposlenosti še ni bil mogel knjižiti. To je revizorjema takoj tudi sam povedal. Če bi bil imel namen tajiti, bi bil molčal, ker prijeli znesek nikjer ni bil razviden.

Na vprašanje zagovornika dr. Zajca je župan Križnar tudi povedal, da revizorja nista ugotovila netočnega knjiženja le na škodo občine, temveč tudi na škodo župana samega, ker je ta kril več občinskih izdatkov iz lastnega žepa, pa potem v svojo škodo pozabil zapisati to v občinske blagajniške zapise.

Priče

Banski inspektor Franc Selan je izpovedal, da je Križnar revizorjema predložil vse blagajniške in pomožne knjige in da ni nobena manjkala. Potrdil je tudi, da se Križnar pri knjiženju ni amotil samo v škodo občine, temveč tudi za 11.800 din v svojo lastno škodo. Sele revizorja sta ga na to opozorila. Slično je izpovedal drugi revizor Stanko Rotar.

Nadaljnje priče, domačini iz Stražišča, so soglasno izpovedale, da je župan Križnar v občini na zelo dobrem glasu, da je ugoden in pošten človek z lepim premoženjem. Zato mu vsi popolnoma zaupajo in izključujejo vsako možnost, da bi se bil uletel v politikomiti občinskega denarja. Priče so tudi prišle, kako je Križnar ponovno založil iz lastnih sredstev manjše ali večje zneske za občino, če v občinski blagajni ni bilo denarja. Zlasti se je to pogosto zgodilo v denarju meseca, da so občinski uslužbenci lahko prejeli plače in občinski revizorji mesečne podpore. Ko se je l. 1935. gradila cesta Pševu-Javornik in od banske uprave ni pušil denar pravočasno, tako da bi se moralo delo ustaviti, je Križnar iz svojega založil celo 32.500 din, da ni bilo treba delavcev opustiti. Oj tega zneska mu občina še danes dolguje 2500 din. Priče so tudi potrdile, da je imel Križnar mnogo občinskih uradnih potov v Ljubljani, da je vršil stavbne ogleda, nadzorstvo nad delavi pri raznih javnih delih itd., ne da bi dobil od občine povsemne potne stroške, kakor bi imel pravico. Po oceni obrambe znaša to najmanj 5000 din na leto.

Oprostilna sodba

Po zaključku dokaznega postopanja je državni tožilec Branko Goslar v daljšem govoru vztrajal pri obtožnici. Branilec dr. Marjan Zajec pa je v podrobnosti utemeljeval, zakaj ni upravičena nobena točka obtožbe. Poudaril je zlasti, da ni nobena izmed očitanih pogršk iz knjig nerazvidna. Vse postavke so nasplošno pravilno in točno izkazane v stranskih blagajniških knjigah in blagajniških prilozah. Zgolj opustitev prenosov v glavni blagajniški dnevnik pa nikakor ni mogoče označiti za kaznivno dejanje. Če bi Križnar res hotel kaj poveriti, bi vsekakor predvsem spraval s sveta stranec blagajniške knjige in priloge. Poudaril je tudi da v primeri z okrog 8.000 din, kolikor je bilo v glavni knjigi premalo knjiženeza v škodo občine, stoji 11.800 din kolikor je Križnar pozabil knjižiti v svojo lastno škodo.

Po kratkem posvetovanju senata je predsednik objavil sodbo, da se Križnar v smislu § 280. k. p. oprosti od obtožbe, da bi zagrešil inkriminirana kaznivna dejanja utaje občinske imovine in potvorbe uradnih listin.

V kratkih razlogih sodbe je predsednik omenil, da je sodišče na podlagi izvedenega dokaznega postopanja prišlo do zaključka, da pri Križnarju nikakor ne more biti govora o naklepem kaznivem ravnanju. Sodišče je natančno razčlenilo posamezne točke obtožnice in obširno utemeljilo zakaj za kazenske odgovornosti za Križnarja ne pride v poštev.

Sodniki za svojo stalnost

Beograd, 23. febr. p. Osrednji odbor združenja sodnikov je imel včeraj in danes sejo, na kateri je podrobno razpravljalo o sodniški stalnosti in prišlo do zaključka, da je treba narodni skupščini še na tem njenem zasedanju predložiti v odobritev načrt novega zakona o sodnikih, ki bi bil moral v smislu ustave biti že davno v veljavi. V skladu s sklepi odbora je posebna delegacija izročila podrobno utemeljeno vlogo pri predsedstvu vlade, pravosodnem ministristvu ter predsedstvih senata in narodne skupščine.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved. Oblačnost bo narasla po vse kraljevini, le na skrajnem zapadu bo jasno. V vzhodnem delu države bo ponekod snežilo. Toplota bo ostala malone neizpremenjena.

Zagrebška: Vedro ali pa le nekoliko oblačno. Zmerno nizke temperature, severni zmerni mrli vetrovi. V splošnem ni pričakovati nikakih padavin.

Dunajska: Na zapadu in na jugu Avstrije jasno. Ob robu Alp manj oblačno, v krajih z jasnim nebom ponekod zelo mraz, temperatura polnevi nekoliko nad ničlo.

Dvojni umor pri Mariboru

Stane Dolničar in Milka Gorupova žrtvi brezumnega maščevanja

Maribor, 23. februarja. Včeraj je »Jutro« poročalo o veličastnem in ganljivem pogrebu 28-letnega stavbne tehnika Staneta Dolničarja iz Ljubljane in 25-letne magistratne uradnice Milke Gorupove iz Maribora. Mariborsko občinstvo je z ogromno udeležbo pri pogrebu izpričalo svoje sočustvovanje nad tragično usodo tih dveh mladih ljudi. Širša javnost pa iz gotovih razlogov včeraj še ni mogla vedeti, kaj je oba mlada človeka zadelo. Glede na potrebni nemoten potek preiskave groznega zločina, katerega žrtvi sta postala Stane Dolničar in Milka Gorupova, je mogoče šele danes poročati nekatere podrobnosti. Kratko, pretresljivo dejstvo je naslednje: V nedeljo zjutraj so oba mlada pokojnika našli pri Sv. Bolfenku blizu Maribora mrtva. Strahotne poškodbe so pričale, da sta oba postala žrtvi zločincev.

Pokojna Milka Gorupova

Bila je res velika kriminalna zagonetka, kdo je mogel storiti tak in nebo vpijejoč greh, komu sta bila oba mlada človeka tako nevarna na poti, da ju je pokončal z najbrutalnejšo silo. Zdalj lahko poudarimo, da je preiskava dognala nesporo: Tu gre za čin maščevanja, storjenega po sodni razpravi, ki se je ravno preteklo soboto vršila pred mariborskim sreskim sodiščem in pri kateri je Stane Dolničar nastopil kot glavna priča.

Stane Dolničar je bil gradbeni vodja, uslužben pri znani ljubljanski tvrdki Tönnies. Nadzoroval je zidavo nekaterih stavb v Mariboru. Tvrdka Tönnies je nedavno odpuščala večje število delavcev, ki so takoj nato vložili tožbo. Pri razpravi v soboto so bili delavci s svojimi službenimi zahtevami zavrnjeni in to na podlagi izpovedi Stanka Dolničarja. Takoj po razpravi so bile nasproti Dolničarju izrečene nekatere hude grožnje. Seveda Dolničar niti malo ni slutil, da bodo grožnje res tudi izvršene in da ga bo smrt zadela tam, kjer se je je najmanj nadejal — na nedeljskem izletu v prelepi mariborski okolici.

Prva razkritja orožnikov

V nedeljo popoldne se je zgledil pri postojni Kordiku nad Pekrami oskrbnik od Sv. Bolfenka Ludvik Šetina ter mu sporočil, da je našel njegov hlapec v gozdu mrtva neznanca fanta in neznan gospodično. Kordik je o tem takoj obvestil orožnike v Studenski in državno tožilstvo v Mariboru. Studenski orožnik ki so seveda nemudoma podali raziskovat dvojni umor. Mariborčane je grozotna novica silno razburila, saj je ta dogodek po znanem množestvenem pokolu v Jelovcu nad Selnicco ob Dravi najhujše kriminalno dejanje zadnjih let. Ogorenje je bilo tem večje, ko se je izvedelo, da sta bila oba tako grozno razmesarjena, da se ju po obrazih sploh ni dalo spoznati.

Orožniki so predvsem lahko ugotovili po sledovih v snegu, da je pri umoru sodelovalo več oseb.

Po krvavih madžih so sodili, da se je morala na mestu umora vršiti strahotna borba na življenje in smrt. Tudi je bilo videti, da so zločinci obe žrtvi umorili potegnili za 30 metrov proč od poti. Moški je imel desno lice presekano z globoko zevajočo rano. Poškodbe so bile prizadejane s sekiro. Čelo je bilo razsekano, lobanja prebita, tako da so možgani izstopili. Tudi preko nosa je bil presek s sekiro, po vsem obrazu in rokah pa praske. Tudi deklica je bilo po obrazu in po rokah vse razsekano. Največjo rano je imela na vratu. Obe žrtvi sta bili zmurznjeni.

V teku ponedeljka popoldne je bilo mogoče ugotoviti identiteto obeh nedolžnih

žrtv, ki so ju v krstah prepeljali v mrtvašnico. Spoznali so 25 letno magistratno uradnico Milko Gorupovo iz Maribora, stanujočo v Sodni ulici, v moškem pa gradbenega tehnika Staneta Dolničarja, uslužbenega pri ljubljanski stavbi tvrdki Tönnies, ki gradi novi prizidek pri tekstilni tvornici Doctor in drug.

Ugotovitve pri obdukciji

O poživljenosti zločincev pričuje zdravniški izvid storjen pri obdukciji, ki je bila izvršena v terek v mrtvašnici na pokopališču v Limbušu. Raztelesenju, ki sta ga opravila sodna zdravnik dr. Jurečko in dr. Pavlič, sta prisostvovala preiskovalni sodnik dr. Rebul in državni tožilec dr. Dev. Zdravnika sta ugotovila, da je bil Stanko Dolničar s sekiro udarjen po glavi s tako silo, da mu je bila lobanja presekana in so se možgani razlili. Razen tega je imel več smrtnih poškodb po glavi, zlasti po obrazu. Gotovo se je že po prvem udarcu onesvestil in kmalu nato izdihnil. Skupno je dobil 12 udarcev s sekiro, deloma z ostrino, deloma z usesom.

Milka Gorupova je imela 24 poškodb, enako prizadejanih s sekiro. Imela je razbito lobanjo in presekane vrat. V ranah na njenih prstih so našli šope las, kar je pričalo o njeni obupni borbi z enim izmed morilcev.

Nočna povest Ivana Bevardija

Najbrže bi bil grozotni zločin, o katerega vzrokih in povodih so se širila najrazličnejša ugibanja, ostal dolgo nepojasnjen, da ni neposredni udeleženec sam pripomogel k pojasnitvi. Na policijski stražnici na Frankopanski cesti v Mariboru se je namreč v nedeljo zglasil 20-letni pleškarski pomočnik Ivan Bevardij. Povedal je, da je s Spodnjega Radvanja št. 52. Bilo je okrog pol 2. zjutraj, ko je mladenič začel stražnikom pripovedovati nekatere podrobnosti o tem zločinu. Stražniki so ga poslušali in začeli sestavljati zapisnik.

Bevardij je pripovedoval, da je bil v soboto okoli 18. ure tik pred Bolfenkom napaden od dveh neznanih moških in da je bil ranjen. Neznanka sta mu prišla v mraku nasproti. Bila sta mlajša h let, prvi je bil gologlav, drugi pa je imel na glavi smučarsko čepico. Ko sta pristopila k njemu, se jih je prestrašil, a eden izmed njih ga je naprosil samo za vizgalice. Bevardij je hitro ustregel. Ko pa si je neznanec prižgal cigareto, je nenadoma brez razloga sunil Bevardija z nožem v levo nogo nad kolkom. Bevardij sploščka ni obrnil tega sunka in ga ni čutil bogve kako hudo. Prestrašil pa se je tako, da je zbežal po cesti nazaj proti domu. Pri svoji materi se je zglasil okrog 22. ponoči. Ni je hotel prestrašiti in ji ni povedal, da je ranjen. Odpravil se je s svet zdoma in je potem smatral za najboljšo, da gre vse to povedat stražnikom.

Stražniki so opazili da curija Bevardiju kri iz čevljev. Tako je že na stražnici izgubil precejšnjo množino krvi. Čim je bilo njegovo pripovedovanje končano so stražniki poklicali mariborske reševalce, ki so Bevardija prepeljali v bolnišnico.

Njegovo priznanje

Takoj v ponedeljek popoldne so potem prišli v bolnišnico studenski orožniki, da zaslišijo Bevardija v kompleksu raznih domnev, ki so se pojavile v zvezi z raziskovanjem zločina. Že pri tem zaslišanju se je začel Bevardij zapletati v protislovja. Prišlo je kmalu tako daleč, da je nanj padel sum soudeležbe pri zločinu. Zato mu je bila najavljena aretacija. Prepeljali so ga v bolnišnični odsek mariborske ječnice.

Sodna preiskava je bila poverjena preiskovalnemu sodniku dr. Rebuli. Še prej, kakor se je pričakovalo, je bil po ponovnem zaslišanju Ivana Bevardija zločin s svojim ozadjem pojasnjen. Pri prvem zaslišanju od strani preiskovalnega sodnika je Bevardij pokazal precejšnjo mero mladostne tmglovalosti. Odločno je zankal vsako krivdo in vztrajal pri prvotnem zagovoru:

— Napaden sem bil od dveh moških, ki sta me z nožem ranila v desno stegno. Takoj nato mu je preiskovalni pokazal lase, ki so jih našli pri obdukciji v nohtih Milke Gorupove. Tedaj je Bevardij prebledel. Nato je rekel:

— Bom pa vse po pravici povedal. Pri umoru sem bil zraven, to je res, toda jaz nisem usmrtil Dolničarja in Gorupove. To je storil moj tovariš 20-letni delavec Ivan

Šajtegel. Ta stannje na Zrkovski cesti na Pobrežju. To priznam, da je sekira, s katero je Šajtegel oba usmrtil, bila moja.

Vprašan glede vzrokov, zakaj je Šajtegel zagrešil tako grozen zločin in zakaj je bil Bevardij zraven, je fant dejal:

— Mene in Šajtegelina so k temu nagovorili nekateri delavci, tisti, ki so bili v soboto pri razpravi na sodišču in so prav-

Priznanje obeh morilcev pri soočenju

Maribor, 23. februarja.

Danes popoldne ob petih sta bila Bevardij in Šajtegel v policijskih zaporih soočena. Bevardija so močno uklenjenega prepeljali iz ječnice v policijske zapore, kjer imajo še vedno zaprtega Šajtegelja in nekatere druge osumljence. Bevardij je že pri današnjem dopoldanskem zaslišanju popolnoma priznal dejanje, dočim je Šajtegel dopoldne vsako krivdo še odločno tajil.

Soočenje obeh mladih zločincev je bilo zelo dramatično, a uspešno. Bevardij je očital Šajtegelu, da sta skupno izvršila dejanje. Šajtegel pa je prvotno vsako krivdo z vso odločnostjo zankal ter dejal Bevardiju, da laže. Pod pezo dokazov je končno tudi Šajtegel klonil in skesano priznal zločin. Dejal je, da sta z Bevardijem že pri dopoldanski razpravi sklenila, da bosta pokojnega Dolničarja ubila, ker sta ba je vedela, da zahaja Dolničar vsako soboto v okolico in ker ga je Bevardij, ki stannje tam blizu, že večkrat videl, kako je šel proti Sv. Bolfenku.

V soboto je Bevardij še posebej pazil in videl, kako se Dolničar bliža. Pohitel je naglo domov, vzel sekiro in skupno s Šajtegelom odšel na prežo, da bi videl, kdaj

do izgublji, ker je Dolničar zoper nje izpovedal. Bil so hudi in so sklenili, da bosta Dolničarja ubili. Kako se tisti delavci pišejo, ne vem...

Z Bevardijevim priznanjem je torej bila popolnoma potrjena domneva, da gre za zločin okrutnega maščevanja. Zdalj je bilo treba le še ugotoviti podrobnosti o izvršitvi zločina. Zato so Bevardija danes dopoldne kakor tudi popoldne zasliševali.

Takoj po priznanju Ivana Bevardija je šla policija na lov za sookrivljenim Šajtegelom. Našli so ga na Pobrežju, imel je na sebi okrvavljeno srajco. Policija je našla tudi priče, ki so potrdile, da so videli Šajtegelina v soboto na poti v družbi z Bevardijem.

pojde Dolničar mimo. Tudi v gostilni Hoste sta se gledala skozi okno. Okrog 15. je prišel mimo Dolničar z Gorupovo. Stopila sta v gostilno in zavžila čaj. Zapitek je Dolničar plačal s tisočakom. Nato sta šla proti Bolfenku. Šajtegel in Bevardij sta se tedaj počasi odpravila za njima.

Pri Sv. Bolfenku sta sklenila, da Dolničarja napadeta. Ko so se srečali, se je Dolničar krepko postavil v bran. Vnela se je strašna borba na življenje in smrt. Dolničar se je branil z nožem in je Bevardija tudi dvakrat z njim vbodel, naposled pa se je obema napadalcema le posrečilo pobiti ga na tla.

Dolničarjeva spremljevalke prvotno nista nameravala usmrtiti, nazadnje pa sta se zbal, da bi ju prepoznala in tako je bila odločena tudi njena usoda. Obe trupli sta potem izropala, nahrbtnika, smuč in čevlje sta skrila nekje na Pohorju. Denar okrog 1.000 din sta vzela, skrila pa sta tudi listino in Dolničarjevo legitimacijo. Bevardij se je po umoru odpravil domov v Spodnje Radvanje, se preoblekel in nato odšel v Maribor k stražnikom na Frankopanovi cesti. Šajtegel se je tudi odpravil domov. Slekli je srajco, ker je bila krvava, nato pa se je odpravil spat.

Dve mladi, cvetoči življenji

Milka Gorupova je bila iz znane narodne rodbine iz Sežane. Posledice svetovne vojne so Gorupove pregnale z rodne zemlje. Milka Gorupova je bila rojena 29. junija 1913 v Sežani. Osnovno šolo je posečala v Ljutomeru, meščansko šolo je dovršila v Mariboru, kjer je dovršila tudi Legatovo tečaj. Službovala je najprej v Ornikovem podjetju, pred šestimi leti pa je vstopila v magistratno službo in je bila dodeljena mestnemu socialnemu političnemu oddelku. Bila je pred definitivno nastavitvijo.

Milka je bila dobro, vedro dekle. Zaradi ljubeznivosti so jo vsi radi imeli. V njenem značaju je prevladovala prijetna družabnost in odkritosrčnost. Zivahno je sodelovala pri mariborski Glasbeni matici, bila je vneta in disciplinirana pevka. Bila pa je tudi zavedna Sokolica in goreča ljubiteljica naših planin. Bila je tudi članica zdruge »Pohorski dom« in Društva magistratnih uslužbenecv. Še par dni pred tragično smrtjo ji je zdravnik dr. Marinič spričkomaj izlečene angine odsvetoval izlet. Toda usoda je hotela drugače.

Vsi, ki so jo poznali, bodo ohranili njeno podobo v trajnem spominu.

Smrt stavbne tehnika Staneta Dolničarja je globoko odjeknila v vsej naši javnosti. Z njim je odšel od nas eden iz onih mladih ljudi, ki sta jim delo in ljubezen do narave osnovni nalogi življenja.

Rodil se je leta 1912 v rodbini uglednega gradbenega delavca v Kamni gorici pri Dolincah v šentiviški okolici. Njegov oče je stavbeni vodja pri tvrdki Dukici in drug in je zadnji čas zaposlen na gradnjah pri cementarni TPD v Trbovljah. Stanko, eden izmed treh sinov, je po zgledu očeta kariere dovršil tehnično srednjo šolo v Ljubljani, po maturi pa je jeseni 1936 vstopil v službo gradbenega podjetja Tönnies. Pri tvrdki je veljal za enega najboljših sodelavcev in zato so mu bili že od vsega početka poverjeni odgovornejši posli. Nedavno je bil poslan v Maribor, da bi tam kot drugi stavbeni vodja nadzoroval gradnjo nove tkalnice in predilnice tvrdke Doctor & drug. V tej funkciji se je izkazal kot odlični tehnični uradnik in je bil v enaki meri priljubljen pri šefih in tovariših. Njegova tragična smrt je hudo prizadela rodbino, z njegoviimi svojci pa žalujejo za njim tudi številni znanci in prijatelji.

Počastitev ravnatelja Mirka Poliča številne čestitke, uspešna premiera

Ljubljana, 23. februarja.

Snočnja premiera Mozartove opere »Don Juan« je bila v zvezi s proslavo 25-letnice umetniškega delovanja ravnatelja Mirka Poliča ne samo gledališko-glasbeni, marveč tudi družabni dogodek. Medtem ko bo naš list še objavil strokovno poročilo o odlični uspehi uprizoritvi te 150 let stare opere mojstrovine naj za danes zabeležimo presrečno počastitev uglednega jubilara.

Gledališče je napolnilo do zadnjega kotička svečano razpoloženo občinstvo, med katerim so bili mnogi predstavitelji oblasti, kulturne in korporacij in narodnih društev. Že v trenutku ko se je ravnatelj Polič pojavil na dirigentskem pultu, ga je sprejel burčen aplavz. Med prvim in drugim dejanjem pa so se zbrali na odprtem odru članje in člani gledališkega ansambla in ustvarili z zastopniki društev slikovito skupino, ki je obdala jubilara. Prvi ga je pozdravil in mu čestital upravnik Oton Zupančič, poudarjajoč velike zasluge svojega očjega sodelavca za ljubljansko opero. Nato so se oglasili s čestitkami: odposlanec osrješkega gledališča, operni pevec Jo-

sip Križaj za zagrebško gledališče, režiser prof. Šest za ljubljanske tovariše, predsednik pevskega zbora Glasbene matice Pečenko za Glasbeno matico. Poleg lepih besed priznanja so mu prinesli tudi številne vence, med njimi je bil vvenec jugoslov.-češkoslov. lige, ki ceni v ravnatelju Poliču svojega odbornika.

Jubilant se je z izbranimi besedami zahvalil vsem, ki so ga počastili in je nato zopet stopil na svoj stari prostor — na dirigentski pult, da tu nadaljuje Mozartovo opero. Zazveneli so krasni zvoki orkestra, dvignil se je znova zastor in pokazal novo sliko. Tako je proslava minila brez velikega bleśka in hrupa kakor mine pri vseh moških, ki vedo, da jih za takimi trenutki čaka delo, še večje in še odgovornejše delo za narodovo kulturo.

Börne je še na smrtni postelji zbijal šale. Na dan njegove smrti mu je dejal zdravnik: »Danes pa kašljate z večjo muko.« Bolnik je na to ugotovitve odvrnil z ubitim glasom: »Temo se zelo čudim, saj sem se vendar celo noč uril v šašljanju.

NEGRO bonbon

TVOENICE RUFF
zaustavlja kašelj!

Olga Kocjančičeva

Drevi ob 20. bo gostovala v vlogi Amelii je Verdijski operi »Ples v marnah« gđe. Olga Kocjančičeva. Po rodu je iz Kojškega pri Gorici, a od leta 1922 je živela v Zagrebu ter se izsolala pri gospe Kostrenčičevi. V Zagrebu je že uspešno nastopila in sicer z Gostičem, ki bo tudi drevi njen partner. Želimo novi operni pevki mnogo uspehov v bodočnosti.

Žalostna smrt rudniškega strojnika

Zagorje, 23. februarja.

Včeraj zjutraj je bila družina Franca Dolinška v Toplicah pri Zagorju brzjavno obveščena, da je njen bratilec v ljubljanski bolnišnici podlegel. Dolinškova družina je splošno znana, saj je že od obstoja rudnika v staležu zaposlenega osebja. Oče, ki je delal več desetletij pri rudniku, je tam zaposlil tudi vse svoje sinove. France, najstarejši, je bil izkušen strojnik, dva sina sta bila zaposlitev v pisarni v Zagorju in v Hudi jami. France, poročen in oče treh otrok, je bil zaposlen od obsejru rudniške centrale v Zagorju, torej polnih 33 let. Težavno in odgovorno službo je opravljal v najpopolnejši zadovoljstvo predpostavljanih. Več let ga je mučila bolezen žolčeca, kateri je zdalj tudi podlegel. Javno je sodeloval v gospodarskih korporacijah in v strokovni organizaciji. Pred 14 dnevi se je podal v bolnišnico. Ocracija se je sicer posrečilo, toda nastale so komplikacije in je moral umreti. Včeraj popoldne so ga prepeljali domov, danes popoldne pa smo ga sprejeli k večnemu počitku. Naj mu to domača zemlja lahka. Žalujemo družini izrekamo odkritosrčno sožalje!

Razstava del upodabljačočih umetnic Male antante

Pod pokroviteljstvom obeh kraljev, Jugoslavije in Rumunije, ter soproge čsl. predsednika ge Hane Beneševce in pod častnim predsedstvom, ki ga tvorijo gg. ministri prosvete in ministri zunanjih zadev vseh treh držav, pod predsedstvom bana dravske banovine in predsednika občine ljubljanske bo od 6. do 20. marca v Jakopičevem paviljonu odprta razstava upodabljačočih umetnic MZA, v katere okvir spajajo Jugoslavija, Rumunija in Češkoslovaška.

Razstava, ki bo prva te vrste pri nas, ima ne le namen prikazati umetnine in umetniška stremjenja upodabljačočih umetnic MZA, temveč tudi utrditi in poglobiti prijateljske stike med državami Male antante.

Doslej so razstavljale umetnice že v Beogradu in Zagrebu. S kakim navdušenjem so jih tam ljubitelji umetnosti sprejeli, priča najbolje dejstvo, da so samo v Beogradu od približno 200 razstavljenih del prodale 23, med njimi tri slovenska.

Vsekakor bo razstava umetnic MZA tudi za nas Slovence nekaj posebnega, ker nam bo nudila priliko, da neposredno spoznamo ne le najboljša dela, temveč tudi umetniška stremjenja razstavljajočih umetnic. Iz Ljubljane bo krenila razstava v Rumunijo in nato v Češkoslovaško.

Jadranski stražarji v Ljubljani

Pregled dosedanjega dela — Smernice za bodočnost

Ljubljana, 23. februarja.

V restavracijski dvorani »Zvezde«, okrašeni z dvema velikima državnima trobojkama, zastavicami in emblemi JS, so se v terek zvečer zbrali člani krajevnega odbora JS Ljubljana k občnemu zboru. Udeležba ni bila tako številna, kakor bi lahko bila pri tako velikem društvu, toda razpoloženje je bilo ves čas nenavadno prijetno. Generalni tajnik TPD g. Joško Pogačnik, ki že od ustanovitve idealno vodi ljubljanski odbor, je izrekel pozdrav Nj. Vel. kralju Petru II. Nato je pozdravil podpredsednika izvršnega odbora in predsednika oblastnega odbora JS g. dr. Pirkmajerja, spominjal se je med letom umrlih članov, med katerimi sta bila tudi našdošor dr. Jeglič in ravnatelj Matej Hubad. Potem je podal naslednje zanimivo poročilo:

Tri leta minevalo od glavne skupščine v Ljubljani, ki je bila v dnevih od 5. do 8. septembra 1935. Velike so bile vsečnosti in vsi smo se zavedali velikih nalog, ki jih je treba v bratskem sporazumu izvesti v korist in procvit Jadranske straže. Le na morju je naša velika in slavna bodočnost. Zgovorina nam je pri tem najboljša vodnica. Naša takratna zborovanja posvetovala in svečanosti so izzevali v klis, da delamo na spoju naše ožje domovine z Jadransko obalo, da se brigamo za zveze zaležja z morjem skrbimo, da bo vsakdo preinjen z zavestjo o življenjski potrebi morja in njegovih obal Sveta nam bo dolžnost, da zastavimo vse naše sile, da postanemo iz primorske države pomorska sila.

Kazalo je po tem ljubljanskem kongresu, da se bodo razmere v Jadranski straži sami uredile in da bo nastopilo splošno pomirjenje. A žal so se kmalu spet pokazali znaki nemirjenja v vrhovni upravi in šele seja glavnega odbora lani v juniju je kolikor toliko premostila glavne vire. Upajmo, da bo naposled le prišlo do tako

potrebne pomirjenja v Jadranski straži. Našemu delu bo s tem neizmerno veliko pomagano. Naš oblastni odbor je stal ves čas mirno ob strani in je v pravilni presoji položaja skušal pomirjevalno vplivati na odločujočih mestih, ker je bil tudi sam v danih okolišninah vezan in oviran v lastnem delovanju; njegova je zasluga, da je prišlo do premirja.

Našemu oblastnemu odboru se je vendarle tudi v nezravlji razmerah posrečilo, da je lahko nadaljeval započeto akcijo za zgraditev lastnega mladinskega doma. Uspešno mu je pri izvršnem odboru izposlovali povečanje dotacije za dom in sicer je bilo votiranih 250.000 din kot podporo, nadaljnih 250.000 din pa kot brezobrestno posojilo, izplačljivo oboje le v direktne gradbene svrhe. Korak dalje pomeni tudi nakup zemljišča v Kaštelanskem zalivu. Oblastnemu odboru, posebno pa njegovemu predsedniku, obenem podpredsedniku izvršnega odbora g. dr. Otmarju Pirkmajerju velja za ves trud popolno zaupanje in najlepša zahvala. Nadaljuje naj se mladinska akcija, da naša mladina pride čim prej do lastnega doma. Za mladino ki je organizirana v podmladkih JS in šteje danes v dravski banovini 63.000 članov, smo dolžni storiti vse, da bo čimbolj spoznavala in uživala lepote Jadrana. Vsa naša sredstva, četudi so zanemarljivo dokaj skromna, so in bodo vedno na razpolago za to akcijo.

Letos bo glavna skupščina v Zagrebu. Naša odkritosrčna želja je, da skupščina dokončno razčisti vse nesporazume v vrhovnem vodstvu naše uprave in tudi vsa druga morebitna sporna vprašanja, da se nam omočilo delo med narodom, kakor je bilo prejšnja leta. Naše prizadevanje mora biti tudi v tem, da ne bo prišlo v Zagrebu niti do malenkostnih nesporazum-

ljenj, ki bi gotovo ne bila v prid ugledu Jadranske straže.

Umetnost je bila naša resolucija, sprejeta na lanskem občnem zboru, da postani naša organizacija vsedržavna. Kader starih zvestih jadranskih stražarjev je tu in za nami stopi na desetstisoče broječi podmladek. Podlaga je dana, polje je pripravljeno. Umetnost je bila naša zahteva po lastnem mornariškem ministrtvu. Umetna naša zahteva po čimprejšnji ustrežajoči zvezi Slovenije z morjem. Vse to danes ponavljamo.

Prej navedene činjenice in morda še drugi razlogi, o katerih nočem govoriti, so povzročili, da je število članstva padlo. Ostali pa so nam zvesti vsi stari stražarji, ki so našli od začetka. Krajevni odbor Ljubljana šteje danes 1400 članov. To število naj nas ne ustraši preveč. Saj so moči Jadranske straže v Ljubljani deljene na Krajevni odbor Ljubljana na odbor Železnica s 1200 člani in v zadnjem času šteje še akademski odbor JS 80 članov. S predavanji, prireditvami, s pošiljanjem otrok na morje, z ustno in pisno propagando smo se trudili dvigniti število članstva ali na novo zbuditi pomorsko zavest. Z žalostjo in tudi z opravičenim ogorčenjem pa moram ponovno ugotoviti, da je velik del občinstva, ki bi se moral zavedati pomena morja in ima od njega že zdaj koristi nedostopen za naša vabila k vstopu v našo organizacijo in stoji izven naših vrst. Šodim, da te gospodi ni neznano, kaj se dela v tem pogledu v vseh drugih državah. Upajmo, da nam bo vendar le enkrat uspel oprečiati tih o neobhodni potrebi, da pristopimo k Jadranski straži.

Vzorno, notorno sestavljeno poročilo o vsem delu krajevnega odbora je podal tajnik g. polkovnik Kristan. Poudariti je mo-

gel zlasti lep uspeh nedavne prireditve na Taboru, ki je ne samo pribavila novih finančnih sredstev, marveč je tudi pokazala, da uživa Jadranska straža v ljubljanskih krogih najboljši sloves. Skladno s tem je lahko blagajnik g. Rajko Ogrin podal ugodnejše poročilo kakor lani, v imenu nadzorstva pa je višji finančni svetnik Mozečič lahko pohvalil odbor, da je našel vse v najlepšem redu. Soglasno je bila sprejeta razrešnica k pošlaku.

Predsedniku Jošku Pogačniku je bilo izkazano zvesto zaupanje s prisrčno ovajico ob ponovni izvolitvi. Predsednik je očital nekatere smernice za novo delo: pridobiti je treba spet novo članstvo, proslaviti jadranski dan, preskrbeti članstvu JS v Ljubljani predavanja ali večjo prireditev s predavanjem in nabiralo akcijo za mladinski sklad, zlasti pa je treba podpirati na lastnem področju naraščajoč JS. Pred V. kongresom JS, ki bo junija v Zagrebu se je treba z verno pripravi, da bo udeležba čim večja. Organizirana mladina in odrasli pohitijo z vsami našimi prapori v beli Zagreb.

V glavnem je bil izvoljen dosedanj odbor. K zaključku je g. dr. Pirkmajer izpregovoril nekaj tehtnih besed glede gradbe mladinskega doma. Naša naloga je da nadalje zbiramo fond, a naloga oblastnega odbora je da mladino pošilja na letovanje spoznavat morje. Ni glavno, da se za vsako ceno čimprej zgradi stavba, pomembna samo nekaj mesecev v letu, marveč je poglavito, da čim več naše mladine pride na Jadran.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Domače vesti

Po 45 letih

Dne 5. februarja 1892 je »Slovenski narod« objavil naslednjo notico:

»Lokalna železnica iz Sevnice v St. Janž bode se menda gradila v kratkem, ker je potrebn denar v to svrbo gotov. Posestnik Julij pl. Szabely in podjetnik Müller sta prosila dovoljenje za tehnična pripravljalna dela za to železnico, ki bode 15 kilometrov dolga in bode služila v prvi vrsti za prevažanje premoga iz rudnika v St. Janžu do železniške postaje v Sevnici.

45 let je poteklo od onega dne, ko je »Slovenski narod« našli javnosti sporočil, da se bo železnica v kratkem gradila, pa do dne, ko so jo v resnici pričeli graditi. Ako hoemo enako dolgo čakati na našo jadransko železnico, ki nam je po zakonu zagotovljena že 17 let, jo bodo pričeli graditi leta 1966...

• Esperantska ura o Otonu Župančiču Ljubljanska radijska oddaja postaja bo oddajala drevi od 22.15 do 23.15 esperantsko ura o Otonu Župančiču, katero izvajajo člani Esperantskega kluba v Ljubljani s pomočjo pevkega društva »Sloga«. Spored: 1) »Zarja« — deklamira Cukale Ela. 2) Oton Župančič — predava Kozlovčar Jože. 3) »Uspavanka« — poje Rivec Ivica. 4) »Tui mož«. Nastop. Izvajajo člani in članice Kluba esperantistov. 5) »Zabučala gore«. Poje mešani zbor »Sloga«. 6) »Dumac« — recitira Kozlovčar Jože. 7) »Pastirski«. Poje mešani zbor »Sloga«. 8) »Brega in hrast«. Deklamacija dveh otrok. 9) Uganke. Izvajajo Čuček Cecilija in Čuček Nevenka. Posamezna točka sporeda bo rojstnjenjak g. Mizerit Deziderij. Ves spored bo predvajal v esperantskem jeziku po prevodu g. prof. Franjo Modričana iz Trbovelj.

• Važna anketa v Beogradu. V soboto 26. t. m. bo v Beogradu anketa o monopolu žoljskih knjig in o državnih tiskarnah, ki jo je sklical prosvetni minister. Iz Slovenije bodo anketo udeležili zastopniki grafičnega delavstva, tiskarnarjev in knjigarnarjev.

• Opozorilo francoskega konzulata. Konzulat Francije obvešča občinstvo, da so vizumi za Francijo brezplačni za trgovce, ki se hočejo udeležiti veletrga v Lyonu, ki bo trajal od 12. do 22. marca t. l. Ti vizumi, dani na podlagi sejmске legitimacije, ki jo dolo iselotaka na konzulatu, so veljavni en mesec (od 6. marca do 6. aprila 1938).

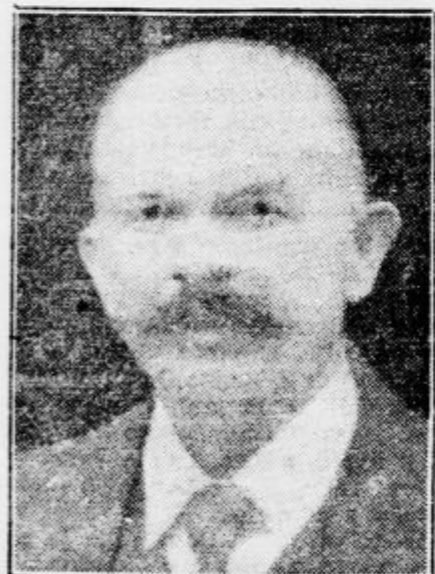
Pri ljudeh visoke starosti, ki trpe na nerednem iztrebljanju, nudi čisto naravna Franz-Josefova grenčica užita redno 3-4 žlice dnevno skozi 8 dni, zaželeno čiščenje in s tem trajno olajšanje. Zahtevajte povsod Franz-Josefovo vodo!

• Zdravniki in novi zakon o bolnišnicah. Zdrženje in bolnišniški službovci zdravnikov je na svoji skupščini v Beogradu razpravljalo o novem zakonu o bolnišnicah ter naglasilo, da se bo z novim prejetom tega zakona dala reorganizirati služba v bolnišnicah, če se bodo s tem zakonom oskrbela tudi potrebna sredstva za izvedbo reform, ki jih vsebuje projekt. Zdravniki menijo, da bi morali projektirani zdravstveni fond preskrbeti ta sredstva. Da bi se razbremenile državne in banovinske bolnišnice, naj novi zakon prisili okrožne urade, bratovske blaginje in druge podobne ustanove, da bi v sredstvih svojih podobnih bolnišnic, ali so v tem primeru bodo lahko državne in samoupravne bolnišnice sprejemale več nezavarovanih bolnikov.

• Ugodnosti pri odmeri banovinske takse na voznike izkaznice. Zvezi Šoferjev je banska uprava sporočila, da se bo pri odmeri banovinske takse na voznike izkaznice priznala ugodnost, ki jo uživajo poklicni vozači, tudi vsem onim osebam, za katere se to ugodnost, da so kot pomočniki ali mehaniki zaposleni v avtomobilskih delavnicah, ali so v tem svojstvu postali brez službe. Ta ugodnost ne more biti priznana tudi vsem ostalim vozačem, ker se je ugodnost, da so nekateri vsi poklicni menjali. Vsi oni vozači, ki se hočejo poslužiti ugodnosti, naj se obrnejo s posebno prošnjo na bansko upravo.

• Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škropljeno perilo v najlepšo izdelavo. 3

Praznik uglednega gospodarja

Danes praznuje v krogu svoje družine 75-letnico Matija Dolenc. Jrgovec in gostilničar znane gostilne na »Kazni« na Praprotnem nad Skofjo Loko. Matiče, tako ga imenujejo vsi njegovi prijatelji, izhaja iz stare rodovine Mlinarjev na Luži. Ze zgodaj je šel po svetu za kruhom in si je pridnostjo in štedljivostjo toliko prihranil, da si je kupil sedanje posestvo. Prvotno je bil gostilničar v Skofji Loki, nato v Stari Loki. Srečo je šel poiskovati tudi v Ameriko, od koder pa se je moral zaradi bolezni po enen letu vrniti v domovino. Najstarejša hčerka pa se zdaj biva v Ameriki. Kot skrben oče je s svojo pridno življenjsko družico poskrbel, da so vsi otroci dobro preskrbljeni.

Kljub lepim letom še vedno ne more mirovati. Še vedno neumorno streže gostom v svoji prijateljski gostilnici, od vsakega je ljubezniv. Najljubše mu je pač, kadar gre na lov. Ne ustavi ga še tako slabo vreme; že nad 50 let je strasten lovec in je imel čast povesti že marsikakega odličnega gostu »na peteline«. Želim, da bi ostal naš Matiče še dolgo zdrav in da bi v krogu svoje družine užival še vrsto let sadove svoje.

• Zahvala. Prireditveni odbor za proslavo 70-letnice gospe Franje Tavčarjeve smatra za svojo prijeto dolžnost, da se iskreno zahvali vsakomur in vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da je proslava nad vse pripravljenostjo uspešna. Še posebno se zahvaljuje gospe, ki so požrtvovalno in tako uspešno zbrale visoko svoto (blizu 80 tisoč din) za dekliški internat Franje Tavčarjeve, ter onim, ki so dejansko sodelovali pri prireditvi 8. februarja in vsem, ki so s kakršnikoli prispevkom podprli nabiralno akcijo za ta dekliški internat.

• Nenavadna neizgoda na morju. Jadrnici »Rodeler« se je v kanalu med Hvarom in Bračom pripetila nenavadna neizgoda. Jadrnica je vozila proti Splitu sode polne vina in med vožnjo so popokali cebraji največje sode in vino je jadrnico poplavlilo. Vino je zalilo tudi motor in, ker je bila močna lura, je pretela ladji velika nevarnost. Pravočasno je jadrnici prišel na pomoč parnik »Vise« ter jo privekel do Milne.

• Trgovci iz ljubljanske okolice imajo svoj redni letni občni zbor v veliki dvorani Trgovskega doma v Ljubljani v petek 25. t. m. ob 9. dopoldne s običajnim dnevnim redom. Uprava združenja trgovcev.

BOUVIER ŠAMPANJEC GORNJA RADGONA

• O prometu bioskopov in filmov v lankem letu je izdala statistični pregled državnega filmskega centrala. Inozemskih filmov je bilo lani v prometu 780, domačih pa 61 s povprečno dolžino 200 m. Med domačimi filmi zavzemajo prvo mesto kulturni filmi, na drugem pa je reklama v filmski obliki. Skupna dolžina 780 inozemskih filmov je znašala 822.419 m. V največjem številu se uvažalo ameriški filmi. Teh je bilo 434, sledijo pa Nemčija s 174 filmi, Francoska 81, Avstrija 33, Anglija 21, CSR 8, ruski film pa je bil samo eden. Pred predvajanjem pridejo filmi v cenzuro ki posluje v Beogradu in Zagrebu. Lani je cenzura izločila 9 filmov in sicer dva francoska dva ameriška, tri nemška, enega ruskega in enega madžarskega. Za mladino pod 16. leti so bili prepovedani trije filmi. Statistika vsebuje tudi pregled filmskih podjetij. V naši državi je nad 30 tvrk, ki se bavijo z zamenjavanjem filmov. Lani je bilo v državi 383 bioskopov, med njimi 330 zvočnih. Skupno število sedežev je bilo 113.971. Po državi je potovalo tudi 40 bioskopov, ki so predvajali neme filme. Po banovinah so bioskopi razdeljeni takole: dunavska 94, savska 70, dravska 53, varvarska 24, moravska 23, drinska 18, primorska 15, vrbska 12, zalska 11. Inozemska filmska podjetja so posnela lani pri na 19 filmov.

• Teden dni se pogrešalo smelega pilota 36-letnega Pavla Bauerja, ki je bil uslužen že dolga leta pri tovarni letal »Zmaj« v Zemunu. Bauer je užival sloves temeljitega strokovnjaka in zelo pognunega letalca. V svoji službeni dolžnosti je preizkušal vsa nova letala, vedno je imel čudovito srečo, n-kaikrat pa si je tudi brez potrebe privoščil drzne akrobacije, pri katerih je gledalec kar d'h zastajal. Tako n. pr. je štirikrat preletel ozek prostor med vojno površino in novim zemunskim mostom. Med letom je imel večkrat nevarne defekte in letala, a vse nevarnosti je srečno preštel. V prostem času se je najraje bavil z lovom. Pred sedmimi dnevi se je odpeljal s svojo jadrnico po Dunavu na lov. Proti večeru se je ustavil v neki kavarni, potem pa se je soet vkrcal v jadrnico, čeprav je bila na Dunavu precej močna kosa. Od takrat ga ni nihče več videl. Nekaj ribičev povedati, da so ponosi stili z Dunava klice a da zaradi teme in megle niso mogli ugotoviti, kaj je. Na daleč so obreže Dunava temeljito pregledali, a niso našli niti Bauerja, niti njegovih stvari. Sotrudniki so ša vedno prepričani, da se bo mož, ki je preštel že toliko nevarnosti, tudi tokrat srečno vrnil. S takimi nadami se tolažita tudi njegova žena in hčerka.

• Zal slovenski javnosti še ni dovolj znano, da izhaja že tri leta poljudnoznanstvena revija »DELO PROTI TUBERKULOZI«, ki se je pod vodstvom dosedanjega urednika primarija dr. Tomaža Furlana razvila do višine, ki bi povsod drugod vzbudila zanimanje širših krogov javnosti. »Delo proti tuberkulozi«, ki je ob enem uradni organ Protituberkulozne zveze, tega središča vse zasebne delavnosti proti eni najhujših sovražnic ljudskega zdravja, proti jetki, izhaja že tri leta in ravnokar je izšla 1 številka 4 letnika. Pri vsebini te številke se moramo še prav posebno pomuditi, ker nam daje izo-pno sliko o uspehih lanskega protituberkuloznega tedna. Poročila o uspehih protituberkuloznega tedna bodo vsakogar presenetila z višino navedenih števk. Ta poročila pa so obenem tudi živ in zgovoren dokaz, kako malo je na mestu skepa in resignacije in kako zelo uvidi ravno preprosto ljudstvo potrebo požrtvovalnosti tam, kjer zre pred seboj nužno potrebno in jasen cilj. »Delo proti tuberkulozi« izhaja letno šestkrat za naravnost smešno ceno 10 din (deset) na leto kar dejansko ne predstavlja nič drugega kot priznavalnino. Ali bi bila res tako ogromna žrtve, ako bi ta list naročevali v prvi vrsti vsi intelektualci, potem pa vse šole itd, itd? Ali bi bilo res nemogoče, da dosežemo v tekočem letu naklado 5.000 izvodov? Vsekakor tega res poljudnega, potrebnega in zanimivega lista ne moremo dovolj priporočati! List se naroča pri Protituberkulozni zvezi v Ljubljani, Gosposvetska cesta 2.

• Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne Franc. Jozefove grenčice

Žrebanje državne razredne loterije

21. februarja 1938.

Din 1.000.— št.: 5.805, 5.880, 10.879, 15.765, 15.800, 33.082, 46.178, 53.057, 53.095, 75.664, 95.701, 98.852,

ZADRUŽNA HRANILNICA, LJUBLJANA

Dalmatinova ulica 6

• Udeležite se avtoizletov od 12. do 16. marca na Dunajski veletrg od 19. do 20. marca v Gorico ali Trst, od 23. do 27. marca v Padovo in Benetke, od 2. do 11. aprila v Firenco, Rim, Napoli, Vezuv, Capri. Podrobne informacije in prijave v izletni pisarni M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, telef. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

• Novi grobovi. V Skopju je umrla v cvetu mladosti, stara šele 22 let, gđ. Sonja Sedmakova, hči odvetnika, po rodu iz Sv. Križa pri Trstu. Pokopali jo bodo jutri. — V St. Ilju v Slovenskih gorah je umrla v 60 letu gospa Jozefa Baumanova. Ugladen posestnik bode pokopani jutri ob pol 9. — V Ljubljani je umrl g. Franc Reber, nak. veterinarski major v pokoj. Za blagim možem in očetom žalostno vдова in sin. Velikega človekoljuba kakor tudi plemenitega prijatelja živali bode jutri ob 14. spremili izpred mrtvašnice na Vidovdanske cesti k Sv. Križu. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Iz Ljubljane

• Ob obletnici smrti dr. Janka Kersnika, bo sv. maša v frančiškanski cerkvi v petek, 25. t. m. ob 7. jutraj.

• Vojnini dobrovoljcem. Tovariši, vabimo vas, da se udeležite predavanja našega tovariša vojnega dobrovolca, češkoslovaškega konzula g. Stanislava Miškovskega »Češkoslovaška v vojni in miru« dne 25. t. m. ob 21. v kinu »Union«. Predavanje bo združeno s predvajanjem zelo zanimivega filma o čsl. legionarjih, čsl. vojski in o pok. prezidentu Masaryku. Proste vstopnice (spored din 2) se dobijo pri blagajni kina »Union« Uprava.

Elegantni gospod

si bo nabavil blago za svojo novo promenado ali športno obleko pri trvdki

„MANUFAKTURA“

komandintna družba

MESTNI TRG 17

Ne samo, da boste blago tam poceni kupili, kar je glavno, zadovoljni boste z njim čez vse.

• Vzroki propadanja družin, to predavanje bo drevi ob 20. na šentjakovski šoli. Predava v tejuri Vzgoja matere ga. Angela Vode.

• Uprava Sokola I. Tabor vabi starše moškega in ženskega naraščala in dece na roditeljski sešatek, ki bo v ponedeljek 28. t. m. ob 20. uri v mali dvorani Sokolskega doma na Taboru. Predavata br. dr. Psihotnik in br. dr. F. Minaš.

DANES PREMIERA vesele burke

Usodno sorodstvo

V gl. vl. priljubljena kralja smeha Stan Laurel in Oliver Hardy

Kino Union 22-21

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri!

• Občni zbor invalidov. V nedeljo 27. t. m. ob 9. dopoldne bo v veliki dvorani Mestnega doma (Krekov trg) občni zbor krajevnega odbora Udruženja vojnih invalidov. Vabljeni so vsi invalidi vojne vdove in sirote iz Ljubljane in okolice, pa tudi ostala javnost, ki se zanima za invalidski položaj. Borba za nov invalidski zakon je na višku in prav v tem trenutku pozivamo vse invalide in vojne vdove, da se polnočevito udeležijo obnega zbora in s tem pokažejo složnost in polno zavest v upravičenosti svojih zahtev. — Krajevni odbor UVI

• Društvo Soča Matice Ljubljana naznanja, da bo v soboto 26. t. m. v salonu restavracije pri »Levu« v Ljubljani točno ob pol 21. uri predavanje dr. Mateja Pretnerja, odvetnika v Ljubljani, o odškodnini za vojno škodo, povzročeno jugoslovenskim državljanom v Italiji. Ta odškodnina našim državljanom dosedaj še ni bila plačana in niti ni določena, četudi je bila prijavljena našim oblastem. Ker je važno, da se ta pereča zadeva reši, so vabljeni vsi prizadeti na to predavanje. Vstop vsem prost.

Sokolski dom Vič

26. II. 1938.

Broadway 1938

• Šahovske novice. V ponedeljek 21. t. m. je bila tekma med SK Železničarjem in SK Amaterjem (ki je v II. kolu izločil Šiško 6:2) za prvenstvo drugega razreda Slov. šahovske zveze. Zmagal je zaslužen SK Železničar. Zmago so odločile prve štiri deske, kjer je Železničar zmagal z 2½:1½ (dr. Čadež : Longer 0:1, dr. Švalj : Uršič 1:0, Osana : Črne 1:0, Zaveč : Pirjevec 1:0), dočim so dale zadnje štiri deske neodločen rezultat (Langof : Drobež 0:1, Kragelj : Habič 1:0, Sedej : Jeršin 0:1, Bezukrov : Kovač 1:0). SK Železničar bo igral prihodnje dni finalno tekmo za prvenstvo II. razreda s SK Šentpetrom.

• Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Mostah vabi na sklopično predavanje o zimskem obrezovanju sadnega drevja. Predava g. Frido Lenard drevi ob 20. v risalnici ljudske šole v Mostah.

• Otroci! Ali boste prišli ribice loviti? Otroški ringaraja v Kazini na pustno nedeljo ob 16. uri. Shirley Temple vas vabi!

Samo še 2 dni!

Ešnapurski tiger

• Sleparije s hranilnimi knjižicami Pošne hranilnice. Pred dnevi smo poročali o sleparijah, ki jih je neki mlad brezposelnik uzgal s ponarejeno knjižico Pošne hranilnice na treh pošah ljubljanske okolice. Zdal se orožniki izsledili sleparja v osebi 24-letnega nezaposlenega krojaškega mojstra Mihe Kovačiča. Kovačič je na doslej še nepojasnjen način dobil v roke hranilno knjižico Pošne hranilnice, izstavljeno na ime branjevca Josipa Godnjavca s Poljske poti in glasečo se na vlogo 10 din. To desetico je Kovačič na speteln način spremenil v številko 4800 in sicer tako, da je iz enice napravil 4, iz ničle 8 in pripisal še dve ničli. S tako »popravljenjo« knjižico je odšel najprej v St. Vid in dvignil na pošti 500 din. Na podoben način je kasiral še v Mostah in na Ježici enake vdote. Mimogrede je poskušal srečo še v Domžlah, a brez uspeha, ker je istega dne že v Mostah odnesel 500 din, a samo do te vdote se na knjižico Pošne hranilnice lahko v enem dnevu dviga denar. Njegova družina biva že nekaj časa v Radolovi vasi na Dolenjskem, pa se je odpeljal v to smer in je še v Trebnjem dvignil 500 din. Z denarjem je preživel nekaj veselih uric po gozilih, s prebitkom pa se je odpeljal v Radolovo vas. Med tem so pri podružnici Pošne hranilnice v Ljubljani prišli slepariji nasled in so najprej aretirali Godnjavca, nato pa so orožniki iz St. Vida pri Stični poiskali še Kovačiča in ga odvedli v Ljubljano. Na kriminalnem oddelku policijske uprave je Kovačič brez oklevanja priznal svojo krivdo. Njega in Godnjavca je policija včeraj izročila sodišču.

• Borza dela razglašla: Zaradi prakorčenja kreditov so na sklepu upravnega odbora Javne Lortze dela v Ljubljani z 18. t. m. ustavljeni vsi dodatni (izredni) obroki na redna plačila.

• Pustno soboto boste preželi v najlepšem razpoloženju pri šentjakobskih, ki ponove ob 20.15 zabavno Molnarjevo veselolgro »Njena velika ljubezen«. Igra je došla pri vseh dosedanjih uprizoritvah velik uspeh. Občinstvo spremlja navdušeno potek te ljubke in vedre zgodbe. V nedeljo se igra ponovi ob 15.15 kot popoldanska predstava. To sta poslednji uprizoritvi iz izvrstne veselolgre. Kdor si žel, dve uri prirsnega smeha, naj poseti predstav.

• Podporno društvo za gluhomemo mladino bo imelo redni letni občni zbor v petek 25. t. m. ob pol 8. uri zvečer v gluho-namnici z dnevnim redom, ki je bil članom že javljen.

• Revija mask! Nastop Kurenta in njegovega spremstva in še mnogo drugega boste videli v »Kurentovi veseli noči« na pustno soboto na Taboru! Dostojna maska - pritejna zabava!

Senzacija!

Kot dodatek pokažemo cenj. občinstvu prvi plastični film

Vse osebe bodo kakor živi ljudje izstopile iz filmskega platna, kar bo izzvalo salve smeha!

• Bohemski večer priredi Združenje gledaliških igralcev na pustni torek ob 20. uri pri pogrnjenih mizah v dvorani hotela Mikšič. Konferencier: Josip Daneš — Gradš. Nov izvirten spored izvajajo: gge. Boltarjeva, Gabrijelčičeva, P. Juvanovca, Lubejeva, Nolljeva in Rakarjeva, ter gg. Bratina, Kolozec, Kovač, Kralj, Levcar, Peček, P. panecki, Plut, Potokar, Sanein, Sever in Zupan. Pri klavirju: g. Neffat — Ronny jazz. Prodaja vstopnic pri operni blagajni.

Kurentova vesela noč Tabor — 26. febr. 1938

• Družabna prireditelj pod naslovom »Pustni ples Sokola II. bo v Kazini 36. t. m. (pustna sobota). Ne zamudite te prijetne zabave. Provostni jazz in še kaj drugega. Dostojne maske lahko pridejo.

• Drž. II. dekliška mestanska šola v Sp. Šiški vabi vse starše in prijatelje mladine na svojo predpustno akademijo, ki bo v tečajevnici nove bežigradske šole v soboto 26. t. m. ob 3. pooldne.

• V počastitev spomina pok. g. Josipa Perloti sta darovali rodbini inž. Maškovek-Veršec Družbi sv. Cirila in Metoda 100 din. Hvala!

Iz Celja

• »Bela bolezen« v Celju. Ljubljanska drama je vzpizorila v torek v ponovno slabo zakrulenem celjskem gledališču Capkovo dramo »Bela bolezen« v režiji g. Debeveca. Igra ima pacifiističen namen, a je preveč enostranska in tendencna ter končno tudi ne reši problema, ki si ga je avtor zastavil. Občinstvo, ki po zadnji sceni okrnjenega dela ni vedelo, da je igra končana in je ostalo na svojih prostorih, dokler ni sfulerka novedala, da je predstava, končana, je zapuščalo gledališče z mešanimi občutki. Predstavo so hoteli nekateri obiskovalci izkoristiti v svoje namene in so spremljali izvestne scene z medijci, ki ne spadajo v resno gledališče. Skrbno pretehtane in učinkovite odrske like so podali gg. Debevec (dr. Galen), Levcar (maršal), Cesar (dr. Sigelinus) in Kralj (taron Krüg). Tudi ostali igralci so se uveljavili. — R. P.

OJ, ADAMICEV JAZZ
IN PA SE PUSTNI PLES!
TEGA PAČ NIKAR NE ZAMUDI,
GLEJ PRILIKO SE TI NUDI...
IN ZRAVEN BOŠ SIT SE KO TOP,
KO PLESAL BOŠ PUSTNI GALOP!

• Novi pravilniki in predpisi za pobiranje davčnin, ki jih je sprejel mestni svet celjski na proračunski seji 21. t. m. so označeni v razglasih, ki so nabiti na občinskih uradnih deskah. Proti tem sklepom so dopustne pritožbe na bansko upravo, ki jih je treba vlagati pri mestnem poglavarstvu v Celju v roku 15 dni. Rok za vlaganje pritožb bo začel teči v nedeljo 27. t. m.

L del »Indijskega nagrobnega spomenika« napetega nemškega velefilma

Kino Matica

Frančiška Jeretova 60 letnica

60 letnico bo slavila 24. t. m. ga. Frančiška Jeretova. Po rodu iz Vel. L. poglavlja pri Smarju na Dolenjskem se je v dvajsetem letu omožila z Antonom Jeretom, posestnikom in gostilničarjem v Iški Loki pri Ljubljani. Njen mož je bil kot pame-ten gospodar več let župan domače občine. S pridni mi rokami sta si povečala posestvo in kupila hišo v Ljubljani. Bog ji- ma je naklonil 12 otrok 10 jih živi.

L. 1928. ji je umrl mož. Ostala je sama z 10 otroki, a ni obupala. Več let je vodila lastno javno kuhinjo. Danes pa lahko vsakemu postreže z najboljšo kapljico v svoji točilnici v Strelški ulici. Skrb za otroke ji je bila prva, da so danes vsi lepo preskrbljeni.

Dobri materi Jeretovi želimo še mnogo let v zdravju in sreči v krogu ljubljnih otrok in vnukov.

• Nesreča na postaji na Zidanem mostu. V torek se je ponesrečil na postaji na Zidanem mostu tam uslužbeni 26-letni dnevničar Franc Jerjav iz Loke pri Zidanem mostu. Pri delu sta ga stisnila odbojaca dveh vagonov in mu zmečkala desno roko v komolec. Jerjava so oddali v celjsko bolnišnico.

KINO UNION.

Oboževana SIMONE SIMON in Jamesa Stewart v filmu »V SEDMIM NEBESIH« (Im siebenten Himmel).

• Goljuhe z radijskimi aparati. Nedavno je kupil 27-letni, v Sevnici pristojni pekovski pomočnik Fran P. iz Celja pri trvdki »Radiovale« v Celju radijski aparat za 3.200 din in dal 100 din na račun. Domenil se je, da bo odplačal aparat delno v gotovini delno pa ga bo odslužil kot poln pri prodaji radijskih aparatov. Franc P. pa je prodal aparat svojemu prijatelju Augustu P. v Celju za 900 din, češ da je aparat last njegovih sorodnikov, ki želijo vsled smrti nekega svojca spraviti aparat v denar. Ko je tv. »Radiovale« izvedela, da je P. ponoveril aparat, je prijavila zadevo policiji, ki je aparat zaplenila in Francu P. aretirala. Ugotovili so, da je dal mizarski mojster Franc V. v Celju pred enim mesecem Francu P. svoj radijski aparat v prolojo. P. je zastavil aparat v Radečah in zapravil denar. Ponudil se je tudi trvdki Philips za polnaka ter je kasiral za trvdko po njeni izjavi okrog 8.000 din in denar ponoveril. P. trdi, da je ponoveril samo 3.500 din. P. je tudi osumljen, da je ukradel pred dnevi hotelirju g. Juvančiču na Zidanem mostu radijski aparat. Aretiranca so izročili okrožnemu sodišču.

KINO METROPOL CELJE
Danes ob 16.15 in 20.30 uri zadnjikrat »UPOR NA VZHODU«.
Errol FLYNN — Kay Francis.
• V celjski bolnišnici je umrl v torek 50-letni železniški ključavničar Karel Gračner iz Celja.

Iz Maribora

• Uspel večer železniških uradnikov. Ena najljubših letniških predpustnih prireditelj je bil družabni in koncertni večer Društva železniških uradnikov v prostorih hotela »Orel«. Zbrani so bili mariborski odličniki vseh stanov in poklicev. Lepo uspeli večer sta otvorila društveni predsednik inž. Jazdič in ga. Lapajne-Herzegovca. Vnelo in uspešno so sodelovali naš znani komik g. Povhe, gledališki igralec Kosič in gđ. Slavica Majcenova, ki je dovršeno odpeala nekaj pesmi. Pri klavirju jo je smiselno spremljal g. Kosmač. N. on krasi lični sopran je zbludil splešno priznanje. Večer so poživilo mali železničarji, otroci balai in druge okusno izbrane točke. Na klavirju je spremljala železnišarske molčke ga. Miravieva. Vsestransko uspel arazna je bil, v vsehih rokah agilnega družbenega predsednika inž. Jazdičeva in vzorno požrtvovalne ga. Lapajne-Herzegovca.

• Cerce francoske. Gospa Marie-Louise van Veen, članica pariškega gledališča des Champs Elysees, bo zaključila svojo turnejo po naši državi, v petek 25. t. m. z dramsko — recitacijskim večerom v Ljudski univerzi v Mariboru.

POJEDINA SLANIKOV, KUHAJSKA RAZSTAVA

2. marca
KAVARNA in RESTAVRACIJA »OREL« v soboto, nedeljo in torek domača pustna zabava.

• Smart blage žene. V Strihovcu pri St. Ilju je preminila v 60. letu starosti posestnica Jožefa Bauman, vdova Schall-hamer, roj. Rošker. Blaga pokojnica je bila vzorna gospodinja ter zgledna mamica, ki so jo odlikovale vrline dobrega in usmiljenega srca. Pokojnici ohranimo časten spomin, sorodnikom pa najiskrenejše sožalje!

• Iz državnega točilstva. Prvi državni točilce dr. Zorjan se je moral podvreči operaciji v Ljubljani in ga za časa odsotnosti nadomešča državni točilce g. Sever.

• Prodoren uspeh »Trubadurja«. Tor-kova premiera Verdievega »Trubadurja« je sijajno uspela. Mariborsko občinstvo, ki je do zadnjega napolnilo gledališče, je z navdušenjem in priznanjem sprejelo

SPORT

„Ensam jugoslave“

Dolga je pot na Finsko — O čem so razpravljali na kongresu Fise?

(Izvirno pismo za „Jutro“ iz Helsinkov)

Helsinki, 20. februarja. Pod takim naslovom prinašajo tukajšnji listi obvestilo, da je en sam naš tekmovalce prišel na cilj. Ostali objavljajo tudi njegovo sliko ob prihodu v lukso, obenem pa simpatičen pozdrav in dobrodošlico.

To tudi zasuži. Tik pred polnočjo v nedeljek sva skupno s Smolejem odpotovala, tri noči prespala v vlakih in ker nama je pobežal parnik dan prej, sva četrto noč prenočila v Tallinu, toda, hvala bogu, v izvrstni postelji. Kljub temu naju vožnja ni utrudila. Smolej se je prav dobro počutil, vedno je pripravljen naprej, da bi bila čimprej v Lahtiju. Toda naglica ni vselej dobra. To so skusili Japonci, ki so odleteli za Berlinom z letalom, pa so pristali v Rigi — defekt — in so morali dalje s parnikom.

V naglici sva ogledovala posebnosti novih, po vojni nastalih držav — saj sva se vozila skozi same take države — in tako izkoristila dolgo pot tudi za prav poučna opazovanja. O tem ob drugi priložnosti. V soboto naju je odpeljal parnik, podoban našim v Dalmaciji, v Helsinkih. Ob 14. sva izstopila, ob 15. je Smolej odšel v Lahti, prej pa si je izpopolnil še svojo opremo. V soboto zvečer ob 9., tedaj po skoraj celih 5 dneh potovanja, je dosegel svoj cilj. Upajamo, da bo ob njegovi skrbnosti in vestnosti rezultat tak, da bo opravičil pričakovanja vseh naših smučarjev o tem našem sensam jugoslave v najtežji smučarski tekmi, v kateri je kdaj nastopil naš rojak.

Kongresisti pa smo ostali v Helsinkih. Počas se zbiramo, tekmovalci gredo vsi dalje v Lahti, delegati pa se seznanjajo in pripravljajo svoje borbe za zeleno miljo. Do kongresa samega dožive se uljudnosti na vse strani, edini, ki stvarno študira predloge, je Anglež Lunn, in se nam je pridružil že v Tallinu. Prevajadurje mnenje, da je gradivo kongresa tako dražljivo, da lahko privede do eksplozije, toda hude stvari se včasih tudi nepričakovano hitro lahko ublaže ali celo pomirijo.

Prvo razburjenje povzroča olimpijski problem. Ali naj smučarji klonijo olimpijski amaterski definiciji ali ostanejo pri svoji. S tem seveda padejo ali ostanejo olimpijske zimske igre za smučarje. Nemci so poskušali rešiti stvar s posredovalnim predlogom, ki naj bi uredil ta problem za obe strani zadovoljivo, toda smola je, da vidijo vsi v tem politično prikrito reševanje olimpijskih iger za Japonce kot politične zavestne Nemčije. In zato klicajo delegati demokratskih držav, pred s politiko, nazaj k sportu! Zahtevajo celo sklep, da naj se odpravijo bodoče velike sportne prireditve brez zastopnikov oblasti, le sportniki sami naj bodo med seboj, da se izloči vsak vpliv politike na sportna vprašanja in izkoriščanje velikih sport-

nih manifestacij za politični prestiž posameznih držav. Kajti še danes ne morejo oprostiti Nemčiji onega na zadnji olimpiadi. Jutri se bo odločilo v eno ali drugo smer!

Nevarna točka je črtanje dveh članov, ki sta dosegla že ob ustanovitvi Fise članstvo, kljub temu, da je član že glavni smučarski savez v državi. Takšen primer imata švedska manjšina na Finskem in nemška na Češkem. Oba manjšinska saveza branita svoj položaj z vsem vplivom, posebno slednji, ki je še najstarejši smučarski savez v srednji Evropi sploh.

Nato smo mi s Planico, Ing. Straumann (znani švicarski strokovnjak za skakalnico op. ur.) je precej neokusno dvignil svoj glas v zaščito svoje »izjave aerodinamičnega skoka«, o katerem se boji, da ga hočemo mi s polsti pojosti! Zdi se, da si je s članom več škodoval kakor koristil, ker je prešel s stvarnega na prepevanje osebne slave. Toda Straumann ima drugačne zaveze, ki imajo drugačne nacionalne in turistične interese in boj bo dokaj težak. Izid je popolnoma negotov.

Leprememba tekmovalnega pravilnika in pravil nima nasprotnikov in tu bo delo lahko, pač pa je negotova bodočnost sedeža Fise, ki so mu po nekih preuranjenih vesteh napovedali selitev v južnejše kraje — toda tudi ta odločitev je v zvezi s prej navedenimi kočljivimi problemi. Če bo šlo vse mirno, ne bo izpremembe, če pa bodo nastali tabori in borbe, ni verjetno, da se bo sedež ohranil na severu. O tem in o temah bom še pisal.

Omenim naj še vreme, jasno je, Papanin je zopet pozabil zapreti vrata na severnem tečaju in že nekaj dni pha burja, včasih močnejše, včasih bolj rahlo. Snega je malo, v Helsinkih približno kakor v Ljubljani, v Lahtiju več, boje se pa obrata na — jug. »Fis« Regeni! Zato jim je burja ljubša. Nam tudi, ker nas ohranja sveže in mirne...

Joso Gorec

Spored v Lahtiju

Danes se začne v Lahtiju tekmovanja za smučarsko svetovno prvenstvo v klasični kombinaciji. Otvoritevna svečanost bo v smučarskem stadionu, nato pa bo takoj tekma stafet na 4x10 km. Jutri bodo na sporedu tekmovanja v slalomu, ki pa ne štejejo za konkurenco. V soboto 26. t. m. bodo startali najboljši tekači na 18 km progi, kjer bo nastopil tudi naš edini — Smolej. V nedeljo bodo skakalne tekme, kjer mi ne bodo zastopani, v ponedeljek 28. pa bo zaključni dan in zadnje tekmovanje — namreč tek na 50 km kjer bo tudi startal »ensam jugoslave« Smolej.

O sklepkih kongresa Fise je znano zaenkrat le toliko, da bodo prihodnje leto te tekme imeli Poljaki v Zakopanah na Poljskem.

Smučarske tekme graničarjev

Danes ter v soboto in nedeljo v Mojstrani in Planici

V dnevih od 24. do 26. t. m. bodo graničarji priredili svoje smučarske tekme za prvenstvo graničarjev, in sicer v Mojstrani in Planici, katerih se bodo udeležili kot tekmovalci oficirji, podoficirji in graničarji z vsega državne teritorije. Po doseženih rezultatih na smučarskih tekmah posameznih odsekov graničarskih enot se mora računati, da bodo izšli teh tekem za prvenstvo graničarjev več kot zalovljivi.

Tekme bodo pod poveljstvom komandanta granične trupe brigadnega generala G. Dragiča Kovačevića, ki bo s svojim načelnikom staba polkovnikom G. Viktorjem Pavličem in komandantom IV. odseka granične čete polkovnikom Milošem Ožegovićem osebno prisotvoval in vodil tekme.

Planica...

Tek, skoki, mladinski dan... vse 26. in 27. t. m.

Mladina... Zo Bohinju — Planica. Ze tekme v Bohinju so pokazale velikanski napredek mladinskega smučarstva, upajamo, da bo Planica dala še več. Mla in moramo nuditi prosto pot do napredka, razvoja, ki pomagati in doseči bomo, kar so tuji že pred leti. Imeli bomo stalni kader dobrih tekmovalcev in zmerom sveži dotok mladine. V nedeljo bomo videli te naše bodoče zastopnike v hudi borbi med seboj. Po dosedanjih prijavah jih bo startalo zelo veliko, saj je zanimanje za to tekmovalstvo po vsem gošenjskem kotu doseglo višek. Upamo, da bodo tudi Ljubljanci prišli na plan.

... in stari... gašje bodo tudi pokazali, kaj znajo. Dolgo smo nekam z onalovljenjem gledali naše skakače. Zdi pa jih imamo celo vrsto, ki dsegajo naravnost odlične uspehe. V nedeljo se bodo zopet pomerili stari znanci z Bohinja na 65 m skakalnici. Ali si bosta Novak in Pribošek zopet priborila primat v skokih, katerega sta v nedeljo izgubila? Tekajo pa tudi po svoje. Ostra napeta borba med stari rivali.

Darila... Mnogo jih je. G. ban, ki je prevzel pokroviteljstvo, bo gotovo kaj prispeval. Zveza za tujski promet, tvrdka Gorec, prireditelj in ostali, skoraj stalni dobrotniki našega sporta, so tudi darovali precejšnje količine naravnih smučarju potrebnih daril. Petelinček, Tamar, Beloška jezera vas vabijo!

Motokikjöring na Biedu

Bled — tako blizu nam je — in skoro bi rekli, da ga ne poznamo. Bled nekada. Bled danes. Ni še dolgo, ko je Bled vsako zimo zadremal, to pa tam smo mogli videti kakega gosta. Danes pa ima Bled mnogo inozemskih gostov, ki so se o Bledu večkrat zelo pohvalno izrazili. — Seriji soorin in družabnih atrakcij se priključijo v nedeljo nova — po zalogi ravnotežje Zveze za tujski promet g. dr. Cirila Žižka prireditelj nedeljskega Motoklub »Mirija« pro-

Motoklub »Mirija« priredi v nedeljo dne 27. t. m. propagandni motokikjöring na Blejskem jezeru in poziva motokikiste in smučarje, da se za tekmo takoj prijavijo v klubskem tajnistvu, Miklošičeva cesta 15 (telefon 20-66), kjer so na razpolago razpisi in podrobna pojasnila.

SK Svehoda. Drevo ob 19. zelo važna od-

borova seja.

Gospodarstvo

Elektrifikacija Jugoslavije

Statistični letopis za leto 1936. prinaša privrkat uradne statistične podatke o našem električnem gospodarstvu. Doslej smo bili navezani v tem pogledu samo na privatne statistike o odnosu na statistike zainteresiranih organizacij. Zal nam tudi statistični letopis prinaša šele podatke za leto 1935.

V tem letu smo imeli v Jugoslaviji 826 električnih central, od tega 411 v dravski banovini. Od 826 central je 226 parnih central, 320 vodnih central, 104 mešane, 128 na Dieslov motor in 48 plinskih central.

Celotno instalirani učinek vseh central znaša 429.500 kilovatov; od tega odpade na centrale v dravski banovini 115.300 kilovatov (27%), v primorski banovini 105.400, v savski banovini 57.900, v Beogradu 36.100, v moravski 31.900, v dunavski 28.300, v drinski 23.800, v vrbski 13.000, v zetski 10.100 in v vardski 7.800 kilovatov.

V dravski banovini prevladujejo po številu kakor tudi po kapaciteti vodne centrale, ki jih je 278 z instaliranim učinkom 56.300 kilovatov. Parnih central pa je 68 s kapaciteto 28.400 in mešanih 39 s kapaciteto 29.400 kilovatov. Od skupnega instaliranega učinka central, ki znaša 115.300 kilovatov, odpade na centrale z instaliranim učinkom preko 500 kilovatov 83% celotnega instaliranega učinka.

Carine prost uvoz semen kulturnih rastlin

Kakor smo že poročali je ministrski svet z odločbo od 25. januarja t. l. izdal spremembo k carinski tarifi, po kateri je bilo spremenjeno besedilo 2. pripombe k tarifi, številki 33 carinske tarife, ki se odseja glasi: žito iz car. tar. št. 1, 2 in 3, riž iz car. št. 5, krompir iz car. št. 7, seme od števila 3, iz car. št. 8, oljnat plovci iz car. št. 30, oljnat semenje iz car. št. 31 in cvetlična semena iz car. št. 33 so prosti carine, če se uvozijo zaradi gojitve boljših vrst, to pa ob pogojih, ki jih predpiše finančni minister v sporazumu s kmetijskim ministrom, vendar tako, da velja ta ugodnost za semenski krompir samo v času od 1. novembra do konca februarja.

Sedaj je finančni minister v soglasju s kmetijskim ministrom izdal pogoje za carine prost uvoz semenja, ki pravijo med drugim naslednje: Za carine prost uvoz boljših vrst semen kulturnih rastlin je potrebno: 1. potrdilo pristojne banke uprave in 2. odlok carinskega oddelka finančnega ministrstva o oprostitvi carine. Banška uprava mora v svojem potrdilu potrditi, da bo uvoznik uvoženo seme porabil izključno za setev zaradi pridobivanja boljših vrst semenja dotične rastline. Prošnje za ta potrdila morajo kmetovalci predložiti banškimi upravami preko sreskega načelnika ali mestnega poglavarstva. Kmetijska zadruga in kmetijska združnja pa preko svojih zvez, odnosno central. Zveze kmetijskih zadrug centralne kmetijskih združenj, kmetijske ustanove (državne in samoupravne) in protokolirane trgovine s semeni bodo zahtevale potrdila neposredno od pristojne banke uprave. S temi potrdili se uvozniki potem obnebo zaradi priznanja carinske prostosti na carinski oddelek finančnega ministrstva.

Kaj bo z Električno zadrugo v Šiški

Poročajo nam: Po Šiški krožijo najrazličnejše govorice o položaju Električne zadruge. Uprava zadruge je prišla po obnem zboru 19. decembra l. l. v hudo zagoto, iz katere ni pravega izhoda. Vse sprašuje, kaj bo z Električno zadrugo? Zato nekaj pojasnil.

Kakor je znano, na tem obnem zboru ni prišla od izraza zahteva pretežne večine združnikov, ker je bil obni zbor zaključen brez vsakega glasovanja in sklepa. Imel pa je za posledico celo vrsto tožb. Še danes je odprto vprašanje, kdaj bo uprava zadruge sklicala izredni obni zbor, ki ga je zahtevalo v smislu pravil 109 združnikov z vlogo od 27. novembra l. l. Ker se o tej zahtevi na obnem zboru 19. decembra l. l. ni ničesar sklepalo, je absolutna večina združnikov ponovno z vlogo od 5. l. t. l. ki jo je podpisalo 222 članov, zahtevala da mora uprava zadruge sklicati izredni obni zbor, na katerem bodo združniki odločali o usodi zadruge.

Uprava zadruge pa se tudi tej zahtevi ni odzvala. Zato je večina ob koncu preteklega meseca izročila sodišču ovadbo, ki jo je podpisalo 232 združnikov. Ti združniki upravičeno pričakujejo, da bodo merodajni faktorji zadostili zakonu in pozvali vodstvo zadruge, da skliče obni zbor. Kako živo se zanimajo združniki za to zadevo dokazuje dejstvo, da je podpisalo zahtevo po sklicanju obnega zbora trikrat več združnikov, kakor to predvidevajo združna pravila.

Uprava zadruge si z izključitvijo članov nikakor ne bo utrdila svojega položaja — izključen je namreč tudi g. Lajovic. Če se pa član načelstva drzne groziti združnikom, da se mora pogodba z mestno občino uveljaviti četudi bi tekla kri, in da bodo sicer zvišali tokovino na 5 din za kilovatto uro, jim na to odgovori 90 odstotna večina združnikov, da bo znala varovati svoje pravice z vso odločnostjo. Ponovno je že bilo ugotovljeno, da mestna občina ljubljanska ne more prisiliti zadruge, da proda združno električno omrežje, da za to tudi ni stvarne potrebe in da bi se to izvršilo po sedanjih pogodbah le na škodo združnikov.

Mestna uprava dobro ve, da bi si s prevetjem električnega omrežja ustvarila ce-

SK Mara. Danes ob 15. dalje treniraj za obe mošči. Odslej bodo treniraj vedno vsak tork in četrtek ob 15. dalje brez posebnih objav v listih. Ob 20. članski seetalek na običajnem mestu zaradi nedeljskih tekem. Načelnik.

XX. redni obni zbor SK Celja bo v četrtek 10. marca ob 19.30 v Celjskem domu v Celju.

Zanimivi so tudi podatki o proizvodnji in potrošnji električnega toka. Celotna proizvodnja električnega toka je znašala v letu 1935. 631.4 milijona kilovatih ur, celotna potrošnja pa 566.7 milijona kilovatih ur. Potrošnja električnega toka v posameznih banovinah je bila v tem letu naslednja: (v milijonih kilovatih ur):

banovina	celotna potrošnja
dravska	150.1
primorska	117.0
savska	64.2
vrbska	58.1
Beograd	54.8
moravska	41.2
dunavska	27.0
drinska	24.6
zetska	23.2
varska	6.6

skupaj 566.7 100.0%

Dobra četrtina celotne potrošnje električnega toka v naši državi odpade na dravsko banovino in dobra petina na primorsko banovino. V obeh teh banovinah so kakor znano največje vodne centrale. V enakem razmerju nosita ti dve banovini tudi breme trošarine na električni tok. Na posameznega prebivalca odpade v dravski banovini 126 kilovatih ur na leto, v primorski banovini 122 kilovatih ur, v vrbski 50, v moravski 28, v zetski 23, v savski 22, v drinski 14, v dunavski 11 in v vardski 4 kilovate ure.

lo vrsto nezadovoljnih meščanov, ki bodo v konkretnem primeru primorani po sodni poti zahtevati odškodnino od sedanjega uprave električne zadruge.

Edini izhod je torej, da skliče načelstvo zadruge tolikokrat zahtevani izredni obni zbor, kjer naj združniki končnoveljavno sklepajo o tej zadevi.

Gospodarske vesti

— Avstrijski šiling. Tečaj za šilinge (bankovce) je včeraj v Curihu ponovno popustil od 78 na 70, tako da notirajo sedaj bankovci že 14% nižje nego deviza Dunaj. Na naših borzah pa so se šilingi v privatnem kliringu po znatni oslavitvi v prejšnjih dneh nekoliko popravili na 835 — 840.

— Značilen zaključek borbe med cementnim kartelom in nove tvornice v Skopju. Pred meseci smo poročali, da se je trgovinska industrijska zbornica v Skopju obrnila na bana vardske banovine s prošnjo zaradi zaščite zavesti srbijanske cementne industrije. V jeseni 1936 je pričela obratovati v bližini Skopja nova cementna tvornica »Lepenac«, ki je bila zgrajena izključno z domačim kapitalom. Nova tvornica je od početka ostala izven kartela. Prav zaradi tega pa je pričel cementni kartel najhujšo borbo proti tej tvornici. Pri tej borbi je kartel izkoristil posebne ugodnosti pri prevozu cementa in premoga na železnica, ki si jih je pridobil v času, ko je bila tvornica Lepenac že v gradnji. Za novo tvornico pa je ugodnosti niso veljale. Na tržiščih, ki spadajo v tarifnem pogledu v otmotje ekopeljske tvornice, je kartel pričel po dumpinskih cenah in celo z iztubo prodajati cement, samo da bi zrušil konkurenta, ki ni hotel vstopiti v kartel. Kartel je pričel vrhu tega s pripravami za gradnjo konkurenčne tvornice v neposredni bližini ekopeljskega podjetja. Skopeljska zbornica je zaradi tega prosila bana za intervencijo, zlasti da se ekopeljski tvornici omogoči enake ugodnosti kakor drugim tvornicam. Zbornica je nadalje prosila, da bi se na osnovi uredbe o kartelih uvedlo preiskovalno postopanje in da bi se preprečevalo izvajanje kartelne pogodbe cementnih tvornic. Končno je zbornica prosila, da bi minister odklonil izdajo dovoljenja za ustanovitve nove kartelske tvornice v neposredni bližini tvornice Lepenac. Kako se je spor pozneje razvijal, nam ni znano. Kako pa se je končala ta borba, nam pove kratka vest, ki jo objavljajo beografski »Jugoslovanski Kurir«. Ta vest pravi, da je končana borba med cementnim kartelom in tvornico cementa Lepenac d. d. v Skopju in da je tvornica Lepenac vstopila v cementni kartel. Cementnemu kartelu na sedaj grozi nova konkurenca, kajti te dni smo poročali, da bo tvornica Bata za kritje svoje lastne potrebe, kakor tudi za oskrbo jugoslovenskega trga zgradila v Slavoniji novo tvornico sementa.

— Konferenca o obrtnonadaljevalnem šolstvu. V Beogradu se je včeraj v trgovski zbornici pričela konferenca delegatov vseh zainteresiranih korporacij o obrtnonadaljevalnem in trgovskem nadaljevalnem šolstvu. Ljubljansko Zbornico za TOI zastopa na konferenci zbornični tajnik dr. Pretnar.

— Naš izvoz aluminija. Lani je naša država privrkat stopila v krog onih držav, ki izvažajo aluminij. V avgustu je pričela namreč obratovati prva tvornica aluminija v Lozovicu pri Sibeniku. Do konca leta smo izvozili 211 ton aluminija v vrednosti 4.3 milijona Din. Od tega izvoženega aluminija je šlo 97 ton na Japonsko, 51 ton v Anglijo in 44 ton v Belgijo. Pri tem se je še nadalje dvignil izvoz polfabrikatov od aluminija, in sicer od 3940 na 4350 ton, odnosno od 10.8 na 10.9 milijona Din.

— Industrija mesnih proizvodov v Zagrebu. V konkurni. Okrožno sodišče v Zagrebu je otvorilo konkurz nad imovino tvrdke Industrija mesnih proizvodov d. d. v Zagrebu, ki ima v Zapešću pri Zagrebu tvornico za salame in mesne proizvode. Družba je bila ustanovljena leta 1918, in znaša njena delniška glavnica 2 in četrt milijona Din. V letu 1930 je že stopila v likvidacijo, pa je potem znova pričela obratovati.

— Udeležba na mednarodnem velesejmu v MUanu. Trgovinski muzej Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu obvešča da se bo mednarodni velesejem v Milanu otvoril 12. aprila t. l. in da morajo zainteresirani, ki se nameravajo udeležiti velesejma kot razstavljalci, svo-

jo udeležbo že sedaj prijaviti. Prostor v jugoslovenskem paviljonu je našim razstavljalcem brezplačno na razpolago; brezplačno je tudi prevoz blaga do Milana in nazaj. Udeležbo je prijaviti čimprej. Trgovinskemu muzeju za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu, Miloša Vel. 28.

— Iz trgovinskega registra. Pri tvrdki »Papirles«, družbi z o. z. v Ljubljani je bila vpisana kolektivna prokura Francetu Kombentariju in Ernestu Hiengu. — Pri tvrdki »Teose«, družbi z o. z. za tehnična obratna sredstva, sta bila izbrisana poslovodji Leo Torgno, in inž. Ivan Torgno, vpisani pa so bili poslovodje Ernest Seiger iz Dobrave pri Ježici, Teodor Rauscher iz Ljubljane in Slavka Pekoljeva iz Ljubljane. — Pri tvrdki »Vincocet« tovarni vinskega in špiritovega kisa, družbi z o. z. v Ljubljani, je izbrisan poslovodja Ivan Jelčin starejši, vpisana pa sta poslovodji Anton Hofreiter, obratovodja na Viču in Manfred Sternberg, industrijalec iz Zagreba. — Pri tvrdki Zirovnik-Vrtič, družba z o. z. v Mengšu, je vpisana sprememba besedila firme v Pollak-Jenko-Vrtič, družba z o. z.; izbrisan je poslovodja Janko Zirovnik, vpisani pa so poslovodje: Ema Poljakova, rojena Jelovec, soproga industrijca, Ivana Hrovatova, rojena Černak, posestnica, in Boris Jenko kand. inž., vsi iz Ljubljane. — Tvrdka Anton Birolla, žgalnica apna in prodaja apna, je prenesla sedež firme iz Zagorja pri Litiji v Kresnice pri Litiji.

— Konkurz je razglašen o imovini Marije Kautičeve, vdove trgovca in posestnice v Mariboru, Askerčeva 9 (upravniki mase dr. Leopold Boštjančič, odv. v Mariboru; prvi zbor upnikov 7. marca ob pol 9., prijavni rok do 9. aprila, ugotovitveni narok 25. aprila).

Borze

23. februarja

Na ljubljanskem borzi so se avstrijski šilingi v privatnem kliringu danes nekoliko popravili in so bili zaključeni po 8.35. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.3750 v Beogradu po 8.3833, v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 28.6250. Nemški klirinski čeki stanejo v Ljubljani 14.35, v Beogradu 14.3461 in v Zagrebu 14.3150 odnosno za konec marca 14.2950 in za 15. april 14.2750.

Na zagrebškem efektornem tržišču je vojna škoda pri mlačni tendenci za malenkost popustila in je bil zabeležen tečaj 452 — 454 (v Beogradu promet po 450 — 451.50). Tudi v ostalih državnih vrednotah ni bilo zaključev.

DEVIZE

Ljubljana, Amsterdam 2400.16—2414.75 Berlin 1733.02 — 1746.90, Bruselj 728.29 — 733.36, Curih 996.45 — 1003.52, London 214.83 — 216.59, New York 4257.25 — 4293.57, Pariz 140.07 — 141.51, Praga 150.74 — 151.84, Trst 224.84 — 227.93. Curih, Beograd 10, Pariz 14.0650, London 21.59375, New York 430.25, Bruselj 73.02, Milan 22.64, Amsterdam 240.80, Berlin 174.0750, Dunaj 70, Stockholm 111.8750, Oslo 102.50, København 96.40, Praga 15.13, Varšava 81.70, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Bukurešta 3.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 452 — 454, 4% agrarne 49 den., 4% severne agrarne 59 bl., 6% begunjske 85 den., 6% dalm. agrarne 87.50 — 88.75, 7% invest. 97 — 100, 7% Drž. hip. banka 99 — 101, 7% Blair 90 — 91.50, 8% Blair 94 — 98; delnice: Trboveljska 225—229, Gutmann 53 — 53.50, Narodna šumska 20 bl., Sečerača Osijek 148 bl., Dubrovačka 400—420, Oceania 600 bl., Jadranska 405 den.

Beograd. Vojna škoda 450 — 451.50 (450 — 451.50), za marc 449 — 451 (450), 4% agrarne 59 — 60, 6% begunjske 89.50 — 90.25, 6% dalm. agrarne 88.50—89.25, 7% invest. 99 bl., 7% Blair 89 — 91, 8% Blair 97. bl. (96), Narodna banka 7780 bl., PAB 228.50 bl.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 23. februarja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 94, za julij 90.375, za sept. 89.75; koroza: za maj 60.125, za julij 61.625, za sept. 62.75.

+ Winnipeg, 23. februarja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 128.875, za julij 119, za okt. 97.625.

+ Novosadska blagovna borza (t. m.). Tendencja stalna. — Pšenica: (78 — 79 cent) baška 178 — 180; sremiska 177 — 179; baška polska 179 — 181; slavonika 178 — 180; koroza baška 90 — 92; banatska 89 — 91; baška nova sušena 104 — 105. Oves: baški 132 — 134; sremiski 133 — 135; slavoniki 136 — 138; ječmen: baški in sremiski 63/64 kg 142.50 — 145; Moka: baška in sremiska »02« in »022« 272.50 — 282.50; »2« 252.50 — 262.50; »3« 232.50 — 242.50; »4« 212.50 — 222.50; »7« 182.50 — 192.50; »8« 125 — 130; Otrubi: baški in sremiski v vrečah 98 — 100; Fižol: baški in sremiski 208 — 205.

BOMBAZ

+ Liverpool, 22. februarja. Tendencja stalna. Zaključni tečaji: za februar 5.08 (prejšnji dan 5.01) za maj 5.17 (5.10), za sept. 5.26 (5.20).

+ Budimpeštanska termska borza (23. t. m.) Tendencja slaba. Koroza: za maj 13.03—13.04.

Beck pojde v Rim

Rim, 2. febr. l. Te dni bo prišel v Rim na obisk poljski zunanji minister Beck. O odnosih med obema državama je noč »Giornale d'Italia« objavil uvodnik, v katerem pravi, da bližnji sestank poljskih in italijanskih državnikov ne bo imel značaja razgovorov, v okviru katerih naj bi se pojasnile neke nejasne zadeve. Med Italijo in Poljsko obstajajo že dolgo prisrčni odnosi, ki jih poljska prijatelstva z drugimi državami ne kalijo. Politične akcije obeh držav prispevajo vedno znova k ustvaritvi končne evropske solidarnosti in se glede na ta svoj končni namen docela strinjajo. Ta njihova naloga prihaja do izraza še prav posebno v Podunavju. Ko se bo pričelo urejevanje preostalih problemov na tem področju, bo sodelovanje Poljske bistvenega pomena, kar je Italija že od nekdaj priznavala.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Tri sto let ruskega čaja

Naš »ruski« čaj je prav za prav iz Indije — Anglija je poleg Rusije danes največja potrošnica čaja — Pijača, ki vselej uteši človeka

Prava domovina »ruskega čaja« ni niti Rusija, kakor bi kazalo ime, niti Kitajsko, kakor običajno mislijo. Doma je iz Indije, iz Asama. Toda čeprav indijski čaj ni kar tako, s fino aromo kitajskega čaja se vendar ne more primerjati.

Evropa se je s čajem seznanila pozno. Šele l. 1610. so ga prinesli holandski trgovci s soboj. Toda dolgo se ni mogel udomaćiti. V Parizu so ga uvedli 1635. Leta 1638. torej pred tri sto leti, je prejel rsko odposlanstvo v Mongolski med drugim večjo množico čaja v plačilo za čarove, ki so jih prinesli Rusi. Sprva je odposlanstvo ta čaj oddalo. V Moskvi pa je ta dar vzbudil veliko zanimanje, carju je čaj ugajal in ugajal je potem kmetu tudi drugim. Od tod izvira označba »ru-

ski čaj«, čeprav je domovina krepčine in zravilne rastline, kakor rečeno, povsem druga.

Toda Rusi imajo še danes največ opravka s čajno trgovino, skoraj ves čaj, ki pride v Evropo po kopnem in ki mu ljudje dajejo prednost, je »ruski čaj«, dočim prihaja »pravi« kitajski čaj z ladjami iz Azije. Angleška, ki je poleg Rusije danes največja potrošnica čaja, se je z njim seznanila šele l. 1650. in Angležev ne bi smatrali upravičeno za konservativni narod, če bi tudi v tem primeru ne bili nekaj oklevali. Šele kakšnih deset let pozneje so čaj v Londonu uvedli kot pijačo, toda ker je imel mnogo nasprotnikov, je trajalo še dolgo, da se je mogel uveljaviti in postati ljubljene vseh.

Danes si že ne moremo misliti človeka, ki bi čaja ne poznal in v tej ali oni obliki tudi ne cenil in užival. Ne imenuje se zaman dobrotnik človeštva. Posebno pri prebavnih motnjah čaja pogostoma čudeže. Nekoliko dni dieta, k temu pridno pitje »ruskega čaja« in zdravje se spet uravnovesi!

Prav posebno dobro nam de čaj tudi v hladnem letnem času in v dnevi, ko nas zavoljo megle ali dežja mrazi. V takšnih primerih si ne moremo misliti pijače, ki bi nas bolj ogrela nego pošten čaj, celo tisti, ki prisegajo drugače na kavo, največjo konkurentinjo čaja, se mu tedaj uklanja. In znan je tudi, da nas tedaj, kadar nas hudo žej, n. pr. v vročici ali na gorskih turah, škodela vročega čaja najboljše odježa.

V svatbenem oblačilu

Egiptiska kraljica Farida v svatbeni obleki in s častnim spremstvom

Nemčija zgradi največjo tvornico avtomobilov?

Pred dnevi so odprli v Berlinu razstavo avtomobilov. Namen razstave je propagirati »nemški ljudski avtomobile«. S tem imenom bodo takoj po razstavi v Braunschweigu ustanovili avtomobilsko tvornico, ki bo baje največja na svetu.

Načrt za poslonje je napravil kelomranjski arhitekt Emil Rudolf Mewes. Njegov projekt predvideva objekte na ozemlju 3,5 km dolžine in 1,5 km širine. Tvornica bo imela lastno elektrarno, upravno poslopje in 80 m visok stolp, lastno sportno igrišče, bazene za plavanje in kopališče na prostem. Tudi hotel bodo zgradili, da se bodo v njem lahko ustavljali kupci avtomobilov.

Fes nosi municijo

Francosko armadno vodstvo je preizkusilo v zadnjem času eskimske pse, ki so se izkazali kot odlični pomočniki alpskega vojaštva. Pes na tej sliki nese na svojem hrbtu cel tovor streljiva.

Četrti jezik v Švici

V nedeljo so imeli v Švici ljudsko glasovanje, s katerim so se Švicarji izrekli, naj se priznajo retoromaničini, katero govori kakšnih 40 tisoč prebivalcev v graubündenskem okolišču, pravice četrtega državnega jezika. Retoromani govorijo svoj jezik že nad tisoč let in so svojo govorico že v 16. stoletju branili proti italijanski »lombardščini«.

Zopet političen umor v Franciji

Blizu Sevrresa so potegnili iz Seine truplo ruskega avtomobilskega vozača, bivšega ruskega carskega polkovnika Čimerina. V prvem trenutku so menili, da je mož izvršil samomor, potem pa je preiskava dognala, da je postal žrtev zločina. Morilec ga je zadavil s ponjavo ter ga vrgele živca v reko.

Tragedija bolniške strežnice Ker ji je zaupani negovanec umrl, se je zastrupila s plinom

Dva in tridesetletna bolniška strežnica Marta Friedrichova je bila zadnje čase zaposlena kot otroška sestra pri neki družini v Dahlemu pri Berlinu. Oskrbovala je štirimesečnega otročka, ki so ga ji bili izročili v nego dojenčkovi starši, ki so za nekaj čas odpotovali iz mesta.

Zadnje dni je otroček zbolel. Otroška sestra si je na vse načine prizadevala, da bi se njegovo stanje zboljšalo, toda ni imela sreče. Dojenčkovo stanje se je slabšalo od dneva do dneva in od ure do ure. Na posled je poklicala zdravnika. V noči od sobote na nedeljo pa so otročka napadli

krči in je umrl, preden je prišla zdravniška pomoč.

Friedrichova si je to stvar gnala tako k srcu, da je sklenila izvršiti samomor. Napisala je poslovilno pismo, v katerem je razložila nastanek in potek otrokove bolezni. Pristavila je tudi, da je zastavila vse svoje sile, da bi dojenčku rešila življenje. Če ji to ni uspelo, ni njena krivda. Smrti otroka pa ne more preboleti, zato si hoče vzeti življenje. Ko je napisala to pismo in obrazložila v njem vzroke, ki so jo privedli do obupnega koraka, je šla Friedrichova v kopalnico, odprla plin in se vlegla na tla. Naslednji dan so jo našli mrtvo v stanovanju.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Nedeljski govor kancelarja Hitlerja

Nemški kancelar Hitler med tri ure trajajočim govorom v Krollovi operi v Berlinu

Priprave za obrambo pred zračnimi napadi

Oddelek angleških sanitetcev se vadi v odnašanju ranjencev, zadetih od bomb

Poročen s sestro

Otrca iste matere, a različnih očetov... — Degeneracija v potomstvu — Uničeno življenje

V Smirni se je zaključil proces za ločitev zakona, ki je po svojih posebnih okoliščinah zbuja pozornost po vsej turški deželi.

Osem let je živel v Smirni bogati trgovec Ahmed K. s svojo ženo Sahendo in dvema otrokoma. Ahmed je bil po rodu Albanec in se je poročil pred dvajsetimi leti v svoji domovini, in sicer na željo očeta svoje žene. Ahmed je namreč v hiši njenega očeta vzrasel in ta je v oporoki ostavil vse svoje imetje Sahendi pod pogojem, da se poroči z Ahmedom.

Zakon je bil srečen, samo z otrokoma ni bilo vse v redu. Hčerka prvorojenka je na veliko žalost svojih staršev prvo leto po rojstvu oslepel, drugi otrok, sin, pa je bil vedno boleden in je v rasti zaostal.

Pred nekim časom je prejel Ahmed iz Tirane sporočilo, da je tam umrl nek sorodnik in zavoljo dediščine je odpotoval v svojo staro domovino. Tam si je moral v zvezi s svojim poslom priskrbeti neke

družinske papirje s strani najvišje albanške mohamedanske cerkvene oblasti in pri tem ga je kakor strela z jasnega zadela ugotovitev, da je žena, s katero je dvajset let živel v zakonu, v resnici njegova sestra.

Ahmed in Sahenda izvirata od iste matere in različnih očetov. Mati, ki se je bila v drugič poročila, je umrla po Sahendinem rojstvu. Ahmudu je bilo tedaj dve leti. Vdovec je z obema otrokoma odšel v drugo mesto, utajil pa jima je skupni izvor, ker je hotel na ta način zagotoviti vse veliko imetje, ki ga je ostavila njegova žena, svoji hčerki. Ker pa se je pozneje zbal, da bi resnica tako ali tako vendarle prišla na dan, si je izmislil nečloveško misel, da je oba otroka zdužil v zakonu, čeprav sta bila brat in sestra.

Po tem odkritju sta Ahmed in Sahenda, takoj vložila sporazumno zahtevo za ločitev zakona. Turška sodišča so temu sedaj ustregla. Lahko si pa mislimo, da je njuno življenje uničeno.

Električni tok v pisalnem stroju

Peklenško maščevanje odbitega snubača

Na posebno zvižčen način je izvršil 29-letni trgovski pomočnik Pietro Bassi iz Rietija pri Rimu atentat na deklo, ki se je ustavljalo njegovim ljubezenskim ponudbam in ga je odbilo, ko je prosil za njeno roko.

Bassi je že dalj časa zasledoval 22-letno Margerito Delaverjevo, strojepisko v pisarni svojega šefa. Ker pa je bil razvpit ženskar in je imel razmerje že z dvema deklicama, ti pa nista mogli o njem povedati nič dobrega, ga je Delaverjeva odklonila. Bassi jo je kljub odklonitvi zalezoval s svojimi ponudbami, zato se je strojepiska pritožila pri gospodarju, ki je dal Bassiju strog ukor. Kmalu nato je Bassi izvedel, da je Delaverjeva zaročena. Sklenil je zato, da se bo maščeval nad njo.

Ko je prišla te dni v pisarno in sedla k pisalnemu stroju ter udarila po tipkah, je kriknila in se zgrudila mrtva na stol. Pre-

iskava je dognala, da je Bassi zvezal pisalni stroj z električno strujo. Strašno dejanje malovrednega pomočnika bi kmalu zahtevalo še druge človeške žrtve. Policija je zločinca prišla in ga odvedla v preiskovalni zapor. Zdej pride pred sodišče.

Prevažanje radija

Manipulacije z radijem so, kakor znano, zelo nevarne. V Londonu ga zaradi tega prevažajo s posebnim avtomobilom, ki ima debele svinečene stene.

GOSPODINJA,

ki varčuje denar in varuje perilo, pere le s „PERIONOM“

ANEKDOTA

Lord Eldon, sloviti advokat, je l. 1870 zapustil vse svoje premoženje veliki umobolnici s sledečimi besedami: »S tem vračam norem vse, kar sem jim odvzel v svoji dolgoletni praksi.«

VSAK DAN ENA

»Spot je eden izginil, ne da bi plažal...« (Everybody's weekly)

Ne ve za tri vojne...

»Daily Express« poroča iz Windsorja v Ontariu:

William Heatherington se je pravkar vrnil iz arktičnih predelov, kjer je iskal zlato. Enajst let je bil daleč od civilizacije in ko se je vrnil med ljudi, je strmel, ko je slišal o abesinski, španski in kitajski vojni. Kot bivši vojni prostovoljec iz svetovne vojne ni vedel niti tega, da mu dolguje ameriška državna blagajna 2 tisoč dolarjev. Prišel je domov brez beliča, kajti zlata ni našel nikjer. Zdej mu bo prišla prav vsaj podpora od finančnega ministrstva.

KARIKATURA

Znanišev v angleški zunanji politiki, ministrski predsednik Neville Chamberlain

Banditovo dvojno življenje

Na zunaj ugleden trgovec, v resnici vodja tatinske tolpe

Francoska policija je celih deset let iskala razbojnika, ki so mu pripisovali tristo tatvin in ga niso mogli izslediti. Te dni so ga končno odkrili.

Sedem in dvajsetletni Italian Saccarotti se je svojčas nastanil v Grenoblu kot ugleden trgovec in je živel v zelo ugodnih življenjskih razmerah. Imel je ženo in otroke, čes- o je potoval in njegovo obnašanje ni imelo na sebi nič sumljivega. V resnici pa je bil poglavar tatinske tolpe, ki je imela svoj sedež v Marseilleu, kamor je večkrat potoval z železnico.

Prošlo soboto pa se je policija odločila, da obišče Saccarottija v stanovanju, in sicer ponoči. Stražniki so obkolili hišo, detektiv pa so potrkali na vrata stanovanja.

Diplomat padel s konja

Ki odpravnik poslov v Parizu Thomas je postal te dni žrtev neobičajne nezgode. Odjahal je popoldne na konjsko dirko, toda v derbju je njegov konj padel ter pri padcu pobil jezdeca do smrti. Diplomatu je bilo 50 let in je še nedavno zmagal v tekmi na konjskih dirkah pri Cloisteru Thomas je bil pridelen angleškemu poslanstvu v Parizu od l. 1915, prej pa je bil več let tajnik v angleškem zunanjem ministrstvu.

Usodepolne posledice kepanja

V Jikinu blizu Prage so priredili 12 do 14letni fantalni bitko s snežnimi kepani, ki je niso prekinili niti v trenutku, ko je privozil po cesti avtomobil nekega prevoznika podjetja. Ena izmed kep je zadela vozača avtomobila, 29 letnega Otokarja Karo v oko s takšno silovitostjo, da je šofer v trenutku izgubil oblast na volanom in avto se je zaletel v brzojavni drog. Drog se je prelomil in je zadel poleg Kare sedečega spedijskega delavca Černjha očeta petih nedoraslih otrok. Utisnil mu je lobanjo pri sencu, da je bil Černj v trenutku mrtov.

Kulturni pregled

Evgenika — pot k novi kulturi Iz razgovora s priv. doc. dr. B. Škerljem

Širšemu občinstvu je komaj znano, da izhaja v Ljubljani časopis »Evgenika«, ki je pravkar dovršil tretji letnik in da je ta časopis poleg podobne romunske revije edini organ evgeničnih stremiljenj v deželah Male in Balkanske zveze.

Urednik »Evgenike« je priv. docent ljubljanske univerze dr. Božo Škerlj, znan širšemu občinstvu po svoji knjigi »Človek« in po številnih razpravah v raznih revijah. V teku več kot desetletnega znanstveno-publističnega delovanja si je pridobil doc. dr. Škerlj ugledno ime med antropologi in evgeniki tujih, zlasti se slovanskih narodov. V stanovanju na Resljevi cesti, kjer sem ga ondan obiskal, ima najzibavejši strokovno biblioteko, kar jih je iz te stroke v naši državi. Debeli zvezki vezanih se-

gledati, da usmerimo spolno selekcijo tako, da se takšni pokvarjeni poedinci (vsaj v kolikor gre za dognane dedne okvare) ne bodo razmnoževali. Na eni strani delati razumsko in iz neke ne vedno pravilno usmerjene humanosti proti naravi, na drugi strani pa trpeti sproščeno razmnožitev evgenika instinkta brez razumske regulacije, je Hominis sapiensis nevredno. Tu mora vsakoisti evgenika!

Če je treba poleg naravnih načel upoštevati tudi dognanja o dednosti in tako odpraviti nekontrolirano samovoljnost in služajnost v razmnoževalnem procesu človeštva, je evgenika kašpot k novemu človeštvu. Katere so njene vodilne ideje in koliko je evgenika že veda v strogem pomenu besede?

— Človek ni nobena izjema v živi naravi. Zanj veljajo v splošnem prav ista pravila razvoja in dednosti kakor za vsa živa bitja od enostaničarjev dalje — saj se tudi človek razvija iz dveh »enostaničarjev«, iz jajčka in semenske nitke, ki imata v sebi vse dedne pogoje za razvoj v človeka. V človeku, torej tudi v njegovem duševnosti. Ampak prav ta duševnost daje človeku kot edinemu živemu bitju možnost, da se ravna po spoznanih naravnih pravilih, da uravna svoje razmerje do lastne in do obdajajoče ga narave. V tem smislu je evgenika res kašpot novemu človeštvu. — Vprašujete, ali je evgenika že veda? Kje je meja, kaj pomeni že? Evgenika je — če hočemo ne kratko kategorizirati njeno stališče med kulturnimi emanacijami človeka — aplicirana veda, je politična veda, postane pa tudi lahko svetovni nazor, ki je zgrajen na dognanjih prirodoslovnih in gospodarskih ved. Če hoče Masaryk, da bodi politika veda in politiki znanstveniki in obratno, potem nudi evgenika najlepšo osnovo za znanstveno utemeljeno politiko! Evgenika je — doslovno — nauk o dobrem rojstvu. Naziv ji je dal Francis Galton, torej Anglež — poudarite to, prosim, ker mnogi pri nas, tudi na najvišjih znanstvenih ustanovah, mislijo, da je evgenika iznajdba hitlerjanstva; od tod tudi stalno zamenjavanje, odn. istovetjenost z rasno higieno! Evgenika želi uravnati vse pogoje za razvoj človeštva tako, da se bodo v čim ugodnejšem okolju rodili čim bolj zdravi, dedno zdravi potomci. Na drugi strani pa kaže študij razvoja populacij, da se najmočnejše razmnožujejo dedno manjvredni; iz tega spoznanja izhaja težnja evgenikov, da uravnotežijo razmerje porodov dedno zdravih z onimi dedno manjvrednih. To se more doseči z dviganjem porodov dedno zdravih in s preprečevanjem sploštev dedno manjvrednih — problem pozitivne in negativne evgenike. Pri tem pa mora evgenik ali praktični populacijski politik poznati vse pogoje, ki morejo pospešiti rojstva dedno zdravih in brzdati rojstva dedno manjvrednih. Populacijska politika — aplicirana evgenika v ožjem smislu — mora torej slediti na spoznanjih iz biologije, genetike, antropologije, konjunkturnih nihanj, gospodarskih zmoglosti, geografskega okolja, kemizma tal, psihologije itd. itd. Torej: je-li evgenika veda? Da, brez dvoma! Kajti evgenika ima svoje metode, ima svoj celotni pogled na življenjska vprašanja, svojo specifično, jako obsežno literaturo — kdor ji hoče odrekat značaj vede, je ne pozna.

Ali so tudi našemu narodu potrebni evgenični ukrepi? Kakšni in kdo naj jih izvede? Govori se o našem populacijskem vprašanju. Ni li napaka v tem, da vsi mislijo zgolj na število, ne pa na kvaliteto? — To so za nas najaktuelnejša vprašanja. Ni nobenega dvoma, da so tudi pri nas potrebni evgenični ukrepi, in sicer ne toliko zaradi kvantitete kakor zaradi kvalitete. Te ukrepe more učinkovito izvesti samo državna oblast s strogo izvajano specifično zakonodajo, ki predvideva tudi sankcije. Filozofiranje o posegih v osebno svobodo ravno pri evgeničnih vprašanjih je spričlo neštetihih takih posgovov moderno urejene države brezpredmetno. Nikakor nisem zagovornik organiziranega nasilja, toda tudi demokracija zahteva disciplino, morda še večjo kakor druge oblike vladavine, kar mnogi prerado pozabljajo. Samo na disciplini more slediti organizirana družba in pravica vsake organizirane družbe je, da zahteva podreditve individualnih interesov interesom skupnosti. S tega vidika, mislim, da je tudi evgenika sterilizacija etično upravičena. Individualisti zahtevajo n. pr. svobodo splavljanja (za ta del so bili individualisti do pred kratkim celo v komunistični Rusiji!); mi evgeniki smo proti temu, kajti splavljanje se vrši neorganizirano, nekontrolirano, neracionalno in je razen tega nevaren poseg v materino telo in — preko nje — v narodovo življenje. Sterilizacija je stvarno manj nevarna (zlasti pri moških) in se v vseh državah, kjer se izvaja, izvaja zakonito in v zsmerni kautelami. Sterilizacija je lahko prav učinkovito sredstvo negativne evgenike, kar pa splav sploh ne more biti. Tudi to je treba poudariti, kajti mnogi pri nas istovetijo evgeniko s svobodnim splavljanjem. Ni je hušje in nesmiselnije zmoti! — Skoro vsi državni gledajo populacijska vprašanja doslej preveč kvantitativno. Le v 31 državah USA in 11 drugih državah skušajo s pomočjo posebne evgenične zakonodaje uveljaviti tudi kvalitativno populacijsko politiko. Če pa konstatiramo, da ni manjka n. pr. l. 1936. toliko tisoč porodov in pove pravi, da mu bo čez 20 ali 21 let manjkalo nekaj bataljonov, potem to kaže, da ne razume populacijske politike, še manj seveda evgenike. Dvomim tudi, da bi bila takšna utemeljitev za matere prava vzpodbuda, naj rade čim več sinov — samo za bataljone čez 20 ali 21 let...

In ker je število vendarle važen čimtelj v življenju narodov, kaj mislite o številni bodočnosti našega naroda in sploh Slovanov?

— Kvantitativno populacijsko vprašanje pri nas še ni aktualno. Mi rastemo; Slovinci sicer že malo, toda Jugoslavlani še močno. V Jugoslaviji je rojstni presežek vsi kakor na češkoslovaškem indeksu porodnosti! Glede bodočnosti Slovanov s tega vidika smo lahko optimisti, saj bo okoli l. 1960. že vsak drugi Evropec Slovan. Mislim, da tudi kvaliteta ni slabša, kakor pri zapadnih narodih; živčno smo najbrže še manj okvarjeni. Glede Čehov pa navede že za bližnjo bodočnost ni rožnata, ker se vsi narodi okoli njih (z izjemo Avstrijcev) množijo znatno intenzivneje, tudi Nem-

ci. Tu se kvantitativna evgenika dotika že zunanje-političnih vprašanj. Če namreč na katerem koli zemljepisnem ozemlju pojema število prebivalstva, zadostuje naseljevanje, nekako pronicanje sosednjih narodov, da se prebivalstvo dotičnega ozemlja lahko narodnostno in rasno popolnoma spremeni. Seveda gre takšna sprememba počameje, kakor bi šla po kakšni zmagovalni vojni. Kvantitativna evgenika se pa prav tako dotika tudi vprašanj produktivnosti in konsuma, starostnega zavarovanja in podobnih problemov v državi sami. Če je premalo mladih delovnih moči v produkcijskem procesu, je razmerje starostnih rentnikov do plačujočih zavarovancev vedno neugodnejše. Vidite, da skoro ni problemov, ki bi se z ene ali druge strani ne dotikali evgenike, oam. populacijske politike.

Kako naj bi sodelovala širša javnost pri propagandi evgeničnih načel in kaj nam je sploh potrebno, da bomo v tem pravcu napredovali?

— S čitanjem »Evgenike«, ki je poleg rumenskega »Buletina eugenic si biopolitice« edini strokovni list v okviru Male zveze in — kolikor meni znano — tudi Balkanske zveze. Potrebno bi bilo, da dnevni tisk posveča več pažnje evgeničnim problemom. Na širši javnosti je nadalje, da podpre akcijo se mlade Sekcije za antropologijo, genealogijo in evgeniko pri Prirodoslovnem društvu s tem, da se priklasi več članstva, ki je voljno izvajati aktivno propagandno delo. Pri nas v Sloveniji tudi založništva nimajo dovolj poguma ali interesa, da bi založila n. pr. kakšno knjigo o pododgovanju ali pa vsaj prevod kakšne dobre knjige. Sploh pa je kritičnost naše javnosti, vstevši tisk, glede bioloških vprašanj na jako nizki stopnji. »Proteus« in »Evgenika« vršita tu svoji poslanstvi, toda tudi dnevno časopisje ima napram biološkim problemom sedanjosti svoje dolžnosti in more za evgeniko mnogo storiti, če bo ob vsaki priliki ponavljajo »kak resnič: 1) da evgenika ni rasna higiena, ne hitlerjanstvo in še manj fašizem, 2) da evgenika ni svoboda splavljanja, 3) da se evgenična načela nacionalno in človekaško pozitivna in 4) da evgenika raziskuje in nudi znanstvene osnove vsake politike: populacijske, gospodarske, finančne, notranje in zunanje. Ko bo splošni nivo glede prirodoslovnih dejstev višji, bo tudi razumevanje za evgenična vprašanja širše in lažje. Za enkrat pa tonemo sprič to vekovnih bioloških problemov v zgodovinsko in zemljepisno omejenem lokalnem patriotizmu... —

Iz Kranja

MASKARADA

„PARIŠKA NOČ“

na pustno soboto ob 20. uri v Narodnem domu. — Dekoracija: Milonska Venera, milje — Paris 33-likovnih umetnikov. — Volitev Miss Paris.

Iz Ptuj

— Lovci so zborovali. V nedeljo je bila pri Zupančiču redna skupščina lovcev. Obirno je poročal predsednik dr. Salamon. Blagajna izkazuje saldo 10.625 din. Izvoljeni so bili nekateri novi člani odbora. V preteklem poslovnem letu so bile razdeljene razne nagrade za uničevanje škodljivcev in so dobili lovci Ivan Rebul 300, France Toplar 200 in Pihler z Vurberga 100 din. Razvila se je debata o »Lovcu«.

— Preprij, nato pa nož. Pri posestniku Tošu v Vitomarcih so se zbrali fantje in dekleta pri lučenju bučnic. Seveda so se fantje spet postrani gledali in sta se sporekla 23-letni France Toš in 18-letni Jože Ploj. Ko je France Toš stopil na cesto, ga je neki fant z nožem zabodel v prsi. Zdravnik dr. Spindler iz St. Lovrenca je ranjencu nudil prvo pomoč, nato so fante prepeljali v bolnišnico.

— Požar na deželi. Pri posestnici Tezeji Cvetkovi v Levanjih je pogorela hiša z gospodarskim poslopjem, različnim orodjem in pridekli. Skupno škodo cenijo na 35.000 din. Posestnica pravi, da je usodnega večera legla z dekle ko počitku, ko je hipoma začula kliče: »Gori! Sosedje so hoteli reševati, prišli so tudi gasilci, vendar se je ogenj tako naglo širil, da ni bilo mogoče ničesar rešiti. Obvarovali pa so sosednja poslopja. Najbrž je bil ogenj podtaknjen. Orožniki so uvedli preiskavo.

RADIO

Četrtek, 24. februarja

Ljubljana 12: Za veselo in debele (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Koncert Radijskega orkestra. — 18: Koncert tria pihal. — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolarič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Zanimivosti. — 20: Vsem debelim za god: Kako je Peregrin Pajek praznoval debeli četrtek. (Člani rad. igr. družine, vodstvo: Jožek in Jžek). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Esperantska ura: Oton Zupančičev večer.

Petek, 25. februarja

Ljubljana 11: Soleska ura: Iz življenja gluhome mladine v ljubljanskem zavodu (g. Vinko Rudnik). — 12: Slovenski baseri (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Koncertni plesi (plošče). — 14: Napovedi. — 18: Ženska ura: Žena v slikarstvu in njeno strančenje (ga. Elda Piščanec). — 18.20: Kitaristi (plošče). — 18.40: Francošina (dr. S. Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Zanimivosti. — 20: Narodni napovi: Kmečki trio, g. Mirko Premelj, ga. Olga Kolarjeva. — 20.50: Plošče. — 21: Rondo — III. ura: Predavanje g. Srečka Korčeca, klavir gđ. Herta Seifert. — 22: Napovedi, poročila. — 22.30: Angleske plošče.

Beograd 16.45: Orkestralni in klavirski koncert. — 20: Leharjeva glasba. — 21: Narodne pesmi in plošče. — Zagreb 17.15: Lajka glasba. — 20: Prenos z Dunaja. — 22.30: Godba za ples. — Praga 19.15: Lajka glasba. — 20.55: Novak: Sereenada v f-duru. — 21.30: Prokofijev: Violinski koncert. — 22.30: Lajka in plesna muzika. — Varšava 19: Zvočna igra. — 20: Prenos koncerta z Dunaja. — 22.10: Plesna muzika s plošč. — Dunaj 11.25: Koncertna ura. — 12: Lajka godba orkestra. — 15.15: Klavirske skladbe. — 16.05: Citraški koncert. — 17.20: Koncert solistov. — 19.25: Zabaven spored. — 20: Večer pri Leharju (dunajski filharmoniki). — 22.20: Skladbe Szymanovskega. — Berlin 19.10: Lajka glasba. — 20: Po-

Pravilna izreka slovenskega jezika

Ljubljana, 23. februarja

Snočnje IV. javno predavanje Slavičnega društva je veljalo našemu pravopisu. Pred lepim številom slavičstov in ostalega izobraženstva je predaval dr. Anton Bajec v dvorani Trgovske akademije o pravilni izreki slovenskega književnega jezika.

Kljub temu, da je slovenski zborni govor zvočen, poln, blaglasen, nam vendarle dela velike težave. Krivda je v nas samih, saj ga vse premalo gojimo. Skoraj nevede unasamo vanj posebnosti svojega narečja in malokdo ima sploh pogum govoriti vedno čisto književno slovenščino, brez promesi dialektov. Temu je pa deloma kriva prisiljena izreka iz prejšnjih časov, deloma pa dejstvo, da so se narečja tako zelo zjedla v književni jezik. Zato je nauk o našem pravorečju le še v povojih, brez vsakršne enotnosti ali ustaljenosti. Te zmede v našem pravorečju je deloma kriv Kopitar s svojim: piši kakor govoriš! deloma pa čitalnice, ki so potem napačno vzgajale rod, ki je dobil prva mesta na priiznahnih in za katedrami. Tako je šola izpačila naš zborni govor in ona ga bo tudi morala popraviti, zato se bodo morali navaditi pravilnega govora predvsem učitelji. Vse mu našemu izobraženstvu je potrebno malo študija, malo dobre volje in mnogo vaje; ne sebi ne drugim ne smemo dovoljevati kvartitve našega jezika.

Dr. Bajec je navedel nekaj tipičnih problemov, ki kažejo, da vlada popolna zmeda in neenotnost v izgovorjavi. Tak je trdil, ki ga zdaj izgovorjamo kot l, drugič kot u ali bilabijalno v. V zbornem govoru je tak l treba izgovorjati z u-jem. Preskočni naglas pri deklinaciji je v šoli že potrjen, zmehaniziran, dasi jezik s tem izgubi polovico svoje okrotnosti. Pri dvoizločnih samostalnikih je pravopis to že uzakonil.

Tudi druge posebnosti ginejo v šoli in v govorici. Tako pri neutrui s širokim o/e v debelih, ostane v pluralu ta o/e nespremenjen. Izreko za topljene soglasniške skupine nj in lj je slovenščina tudi že izgubila. Pravopis pravilno določa, da nj in lj izgovorjamo razločno v obeh sestavnih delih; le če stoji na koncu besede, je mehčanje še ostalo.

Temelje našega pravorečja imamo že pri Brezniku, ki je prav za prav povedal že vse o pravopisu in so njegova dognanja preskušena na živi govorici pri sestavljanju srednješolskih čitank. Naloga šole je, da na teh temeljih gradi dalje, saj je naš jezik vreden, da ga lepo govorimo. K. Š.

Naše gledališče

D R A M A

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 24. Rdeče rože. Red Četrtek.

Petek, 25. Zaprio. Sobota, 26. Rdeče rože. Red A. Nedelja, 27. ob pol 11. dopoldne: Sneguljčica. Mladinska predstava. Matineja po globoko znanih cenah od 14 din navzdol. Izven. Ob 20. Firma. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Prva matineja v letošnji sezoni bo v nedeljo ob pol 11. dopoldne starodavna, a za mladino vedno nova in lepa pravljica »Sneguljčica« v novih prikupnih stihih Pavla Golie. V igri se družijo resni prizori s humorističnimi, v katerih sta postala razbojnika Fric in Frace popularna lika. Sneguljčica igra gđna. Ančka Levarjeva. Sodeluje otroški balet g. dr. Golie.

Zadrega nad zadregom je naslov nove burke, ki se kosa po učinkovitosti z znanimi in pri nas z velikim uspehom izvajanimi igrami »Trije vaški svetniki«, »Korajža veliki« i. t. d. Nova burka je delo uspešnega nemškega komediografa Streicherja. Igro bo režiral Branko Kreft, v njej bodo sodelovali naši najboljši karikaturni igralci.

O P E R A

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 24. Ples v maskah. Debut sopranistke gđme. Olge Kocjančičeve in gostovanje tenorista g. Josipa Gostiča. Izven. Znižane cene.

Petek, 25. Zagrio.

Sobota, 26. Don Juan. Premierski abonma.

V Verdijevem »Plesu v maskah« debutira prvič na našem odru naša rojakinja Olga Kocjančičeva v veliki sopranski vlogi Amelije. Gđna. Kocjančičeva, ki ima zelo velik in lep glas, je debutirala v tej vlogi že v Zagrebu ter žela splošno priznanje. Grofa Richarda poje g. Gostič, Renata prvič na našem odru g. Kolacio, Ulirko ga. Kogejeva, Oskarja ga. Ribičova, Silvano je g. Hvastja, Samuel g. Petrovič, Tom g. Zupan. Manjši vlogi imata še g. Rusa in Skabar. Dirigira: kapelnik Neftal. Režija je prof. Šestova.

Mozartova opera »Don Juan« je imela ogromen uspeh. Mozartovo delo je dano v vsej svoji lepoti in vse glavne vloge so izvrstno zasedene, predvsem dve najvažnejši don Juan (Primožič) in Leporelo (Betetlo).

Plesni večer Mete Vidmarjeve in njene plesne skupine bo 4. marca. Spored bo pokazal umetniško stremiljenje naše slovenske plesne pedagogije.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 26. Njena velika ljubezen. Nedelja, 27. Njena velika ljubezen, popolnanska predstava. zadnjič.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 24. Noč v Kairu. Red C.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Petek, 25. ob 20. Zakonci stakajo.

ZAHVALA.

Vsem, ki so z nami sočustvovali in nas tolažili ob težki izgubi našega ljubljenege očeta, gospoda

FRANCA KORBARJA

šol. uprav. v pok.

izrekamo iskreno zahvalo. Predvsem se zahvaljujemo č. gospodu župniku, gg. govornikom, stanovskim tovarišem, pevcem, darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti ali kako drugače izrazili svoje sožalje.

Sv. Peter na Medvedjem selu, dne 23. februarja 1938.

MINA, PAVLA in IVA, hčerke.

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in za veliko pozornost, ki smo jo bili deležni ob prebriski izgubi dragega soproga in očeta

JANKA STRNADA

izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo vsem gg. zdravnikom in č. sestram, ki so pokojniku požrtvovalno lajšali trpljenje. Nadalje izrekamo prisrčno zahvalo predsedniku društva tiskarinarjev g. Josipu Čemažarju, predstavnikom Narodne tiskarne d. d., direktorju Jutra g. Stanku Virantu, vsem gg. novinarjem, pokojnikovim stanovskim tovarišem in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 23. februarja 1938.

ZALUJOČI OSTALI.

JOŽEFA BAUMAN

vдова SCHALLHAMER, roj. ROŠKER, posestnica

v torek, dne 22. februarja 1938. po dolgem mučnem trpljenju, previda s tolažili sv. zakramentov, v 60. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb blage pokojnice bo v petek 25. februarja ob pol 9. uri iz hiše žalosti v Štrihovcu št. 56, na domače pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 25. februarja ob 9. uri v župni cerkvi Sv. Ilj.

Sv. Ilj v Slov. Gor., Graz, Steinbach, Fernetz, Trieste, dne 22. februarja 1938.

Rodbine: TROBAS, ROŠKEJ, BAUMAN

in ostalo sorodstvo.

Jackson Gregory:

Juana Castanares

Roman

»Zakaj pa ne? Saj se ne bojim. Nihče ne bo zvedel — razen če vi poveste!«

»Nikomur ne bom pravil in vobče si bom prizadeval, da kar moči hitro pozabim ves pripetljaj. Samo tega ne morem, da bi odhajal, vas pa prepustim lakotni smrti; bedakoma je kar podobno, da nista pomislila na to, ali najdeta vsaj hlebec kruha. Niti najslabši cestni ropar ne bi drugič ravnal kakor jaz,« je posmehljivo končal, ko je prestregel nezaupni pogled njenih oči.

Bala se ga je, strah jo je bilo stopiti z njim v samotno kočjo, a ni se mu upala oporekati. Tako je nazadnje krenila naprej, on je pa stopil tik za njo.

»Težko si mislim, kako naj prebijete tu nekaj dni,« je malodušno dejal, ko se je ogledal po obeh nenasitnih prostorih. Malo vabljivo ležišče, raztrgane odeje, vse v največjem neredu... »Te postelje...«

»Za nič se jih ne bi dotaknila!«

»Lahko si mislim, da ne. Le kako, za Boga, ste prišli semkaj?«

»Kam pa naj grem?« je žalostno vzkliknila, in po glasu ji je bilo čutili, da bi najrajši zajokala.

»Bežali ste kar tako, v negotovost? In spotoma ste srečali Johna Cobba, starega potnika s poštnim obrazom? In ste se zaupljivo predali njegovemu vodstvu?«

Prikimala je.

»Kaj sem hotela? Morala sem pobegniti, in tako sem vzela prvega konja, ki mi je prišel pod roko. Sele pozneje sem opazila, da je bil Blondinov konj. Prepričana sem bila, da bo ta čas, ko bo iskal konja, našel tudi mene. Ko sem dohitela starega moža, sem izpustila konja in se mu pridružila.«

Hawk je brskal po omari, sestavljenih iz zabojev, ki so jih bili približni na steno.

»Zalog je dovolj, da vam ne bo treba umreti od lakote,« je rekel čez nekaj časa. »Kava in sladkor, posušeni jabolčni krlji, slanina, sol in moka, čeprav najbolj črna, ki sem jo kdaj videl! To utegne biti vse. Ne! Tu je celo nekaj škatic konzerv, pol tucata. Glejte si požeruh!«

Pristavil je vodo za kavo, odrezal nekaj tenkih rezin slanine in zamisel testo za ponvičnik. Guera je ždela na zaboju, ki je služil za stol, in ga začudeno gledala.

»Pridite,« jo je povabil, ko je kava zavrela.

»Zdaj morate zajtrkovati.«

»Ali ste snovi res hoteli ubiti Blondina?« je mahoma vprašala.

»Bojim se, da!« Zmrdnil se je. »Vzroka bi imel dovolj. Veste, da je pridiga, ki ste mi jo napravili pri mesečini, nemalo pripomogla k temu, da sem se premislil!« je vzkliknil, kakor da bi mu bilo pravkar prišlo v spomin. Opazoval jo je s čedalje

večjim zanimanjem. »Vsekako sem spoznal, da lahko dobimo nepridiprava tudi drugega v pesti. Ne da bi ga podrl s svitlenko. Živ človek lahko marsikaj popravi, mrtev pa ničesar več. Ne, z Blondinom še davno nisem končal, a če ga kdaj ubijem, bodite prepričani, da sem ga ubil samo zato, ker me je sam prisilil! Zdaj pa zajtrkujva, čas je!«

»Nisem lačna —«

»Ne, samo iznemogla od lakote!« Sedel je na drug zaboj. »Nikomur se ne ganem, dokler se ne okrepite.«

Primaknila se je k vegasti mizici in jela srebati črno kavo, ki jo je bil postavil prednjo. Bila je dočrna in močna, pogrela jo je, ji pobarvala lica z novo rdečico in ji dvignila upadli pogum. Hawk si je zvil cigareto, delaje se, kakor da ga zanima samo vnanji svet, kolikor ga je bilo videti v okviru odprtih vrat. Guera je začela jesti in ga pri tem zdaj pa zdaj kradoma ošinila z očmi. Prav za prav res ni bil podoben hudobnežu, za kakršnega ga je imela. In nekaj resnice je moralo že biti v tem, kar je trdil zastran snočnjega strela; dobro je pomnila, kako je nož blisnil v Perrigovih rokah, ko ga je zavihtel ubogemu Castanaresu nad glavo.

»Zdaj se odpravim,« je rekel Hawk in vstal. »Samo nekaj bi vam še rekel: ni vse resnica, kar govore o kapitanu Colorado. Verjemite mi, da nisem tak človek kakor Blondino. Ko boste sami premišljevali o tem in izprevideli boste, da imam prav. Zakaj vam vsiljujem svoje mnenje? Zato: prejste ste prižgali na skali signalni ogenj, kakor

ste obljubili Cobbu in staremu Samu. Znamenje je bilo namenjeno staremu Dan'lu in Bluesmokeških hribih. Čez nekaj ur bom tudi jaz v tistem kraju. Potem lahko znova prižgete signalni ogenj, ako bi potrebovali prijatelja. — Kakor hitro zagledam dim, vam pridem na pomoč.«

Zajahal je konja in odjezdil. Poskočila je, stekla k vratom in ga skrivaj spremljala z očmi, dokler ni izginil. Niti enkrat se ni obrnil v sedlu, in Guera ni vedela, ali je tega vesela ali ji je žal.

Molčečna gozdna jasa

Bluesmokeški hribi so bili velikanska, v čeri in prepade raztrgana gmota, ki se je strmo dvigala sredi širne pešene ravnine. Čeprav so obsegali komaj štirideset štirjaskih milj, so skrivali v sebi za čudo mnogoličen svet. Pobočja so bila deloma pokrita s pinjevimi gozdi, deloma gola in nerodovitna. Raztrgane skalne stene so se menjavale s položnimi tratami, kjer je bilo dovolj vode in brez števil cvetlic; nekatere izmed gorskih sotesk so bile zaraščene s kanadskimi topoli, in v eni izmed ljubkih dolin so spremljale potok celó prastare sikomore.

Julian Hawk se je obrnil proti severu, ko je došel v bližino hribovja, in krenil v Bluesmokeške hribe skozi severozahodni dohod. Že mnogo prej, sredi puščave, je bil prehitel starca, ki sta s svojo cizo na vse pretege hitela tovarišu Dan'lu na pomoč. To pot John Cobb ni bil zakinkal, da bi ga v spanju znova presenetil osamljen jezdec ali tolpa razbojnikov na konjih.

Mali oglasi

Skrivnostno

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Hlapca

ki pozna vsa poljska dela in vinorodno, sprejemam na veleposredstvo. Prednost imajo tisti, ki se jih lahko porabi kot preveč hlapca. Podrobnosti se v zvezi v Ljubljani, Mišičeva cesta 2, Smrkoli.

Deklo

pridno in pošteno, važno prištevam in molče, sprejemam na veleposredstvo. Podrobnosti se v zvezi v Ljubljani, Mišičeva cesta 2, Smrkoli.

Pisarniško moč

starejša z znanjem slovenske in nemške korespondenčne sprejemam na veleposredstvo. Podrobnosti se v zvezi v Ljubljani, Mišičeva cesta 2, Smrkoli.

Absolventa

trg. akademije mlajša, z znanjem državne in nemške korespondenčne sprejemam na veleposredstvo. Podrobnosti se v zvezi v Ljubljani, Mišičeva cesta 2, Smrkoli.

Modistko

se, Petra cesta 13.

Pomočnica

veščje v angleškem delu, sprejemam na veleposredstvo. Podrobnosti se v zvezi v Ljubljani, Mišičeva cesta 2, Smrkoli.

Perfektne kuharice

z dobrih priporočil, sprejemam na veleposredstvo. Podrobnosti se v zvezi v Ljubljani, Mišičeva cesta 2, Smrkoli.

Manufakturnist

popolnoma vezan v manufakturni stroji in v moli, koficirni, zmoden večerjavo, sprejemam na veleposredstvo. Podrobnosti se v zvezi v Ljubljani, Mišičeva cesta 2, Smrkoli.

Pekovski

poslovođa dobro izveščen, z večletno prakso, sprejemam na veleposredstvo. Podrobnosti se v zvezi v Ljubljani, Mišičeva cesta 2, Smrkoli.

Potniki

potnika, sprejemam na veleposredstvo. Podrobnosti se v zvezi v Ljubljani, Mišičeva cesta 2, Smrkoli.

Ford

Peugeot 201, sprejemam na veleposredstvo. Podrobnosti se v zvezi v Ljubljani, Mišičeva cesta 2, Smrkoli.

JANKO TIČEK

IN NJEGOV OČE

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

»Maščevati se je hotel, ker pri meni nič ne dobi.« je uganil gospod Vívoda sam pri sebi; »nu, čaka, jaz ti pokažem!« S temi besedami je zgrabil lajno za jermen, jo zavihtel in pomeril...

Oblatila

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Maske

posodim ali prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Pohištvo

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Pohištvo

novi in že rabljeni, ki za želite prodati ali sam dajati v shrambo, sprejemam na veleposredstvo. Podrobnosti se v zvezi v Ljubljani, Mišičeva cesta 2, Smrkoli.

Trisobno stanovanje

v centru mesta II nadst., oddamo 1. marca. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Komfortno stanovanje

2 sob oddam takoj ali pozneje. Knafliceva 13-II.

3-sobno stanovanje

komfortno, s kabineto in kopalnico, nasproti drsnišči »Mirna«, oddam 1. marca. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Enosob. stanovanje

oddam mirni stranki 1. marca. Rožna dolina, Cesta IX, št. 3.

Stanovanja

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Bukova drva

suha, kupim. Ponudbe francoz vagon na Jos. Herliha, Laško.

Stroji

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Sivalne stroje

rabljene od 300 din in poplunoma nove od din 1600 dobiti v Novi trgo, vinski, Tyrševa 36 3549-29

Sivalni stroj

skoraj nov, ugodno prodam. Cesta 29, okt. št. 24, dvorišče, levo.

Kapital

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

vrstnostne papirje 3% OBVEZNICE za likv. kmetičin dogov. STALNO KUPUJEM Al. Planinšek Ljubljana Beethovnova 14. Telef. 35-10

Dolgoročna posojila

proti vknjiži na prvo mesto na razpolago po zelo ugodnih pogojih. Slovenska banka d. d., Ljubljana, Krekov trg 10.

Posest

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Večje število parcel

kompleksne površine gozdov, trgovskih in stanovalskih hiš ter vil, ima na prodaj gradbeni strokovnjak, izobražen posredovalec.

Kunaver Ludvik

Cesta 29 oktobra 6. Telef. 37-33. Puhlačen grafitel in sodni centeli za nasvete brezplačno na razpolago.

Večja mestna realiteta

(okrog 4800 kv. m.) v osrednjosti mesta Ljubljane, z dvonadstropno stanovanjsko hišo, namoderne urejenim industrijskim, podjetjem (stavbeno mizarstvo) in stavbenimi parcelami, se zaradi smrti prodaja pod zelo ugodnimi pogoji. Poiskani v vseh poslovalnicah Jutra.

Gospa

srednje starosti, z lastnim stanovanjem, išče dobiročnega starejšega gospoda. Samo resne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Dobročna«. 3702-25

INSERIRAJ V „JUTRU“

3696-20

V najem

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Vinotoč, restavracija ali gostilno

vzajem v najem takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prometen« 3701-17

Stanovanje

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Trisobno stanovanje

v centru mesta II nadst., oddamo 1. marca. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Komfortno stanovanje

2 sob oddam takoj ali pozneje. Knafliceva 13-II.

3-sobno stanovanje

komfortno, s kabineto in kopalnico, nasproti drsnišči »Mirna«, oddam 1. marca. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Enosob. stanovanje

oddam mirni stranki 1. marca. Rožna dolina, Cesta IX, št. 3.

Stanovanja

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Bukova drva

suha, kupim. Ponudbe francoz vagon na Jos. Herliha, Laško.

Stroji

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Sivalne stroje

rabljene od 300 din in poplunoma nove od din 1600 dobiti v Novi trgo, vinski, Tyrševa 36 3549-29

Sivalni stroj

skoraj nov, ugodno prodam. Cesta 29, okt. št. 24, dvorišče, levo.

Kapital

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

vrstnostne papirje 3% OBVEZNICE za likv. kmetičin dogov. STALNO KUPUJEM Al. Planinšek Ljubljana Beethovnova 14. Telef. 35-10

Dolgoročna posojila

proti vknjiži na prvo mesto na razpolago po zelo ugodnih pogojih. Slovenska banka d. d., Ljubljana, Krekov trg 10.

Posest

Beseda 1 Din davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanjši znesek 17 Din.

Večje število parcel

kompleksne površine gozdov, trgovskih in stanovalskih hiš ter vil, ima na prodaj gradbeni strokovnjak, izobražen posredovalec.

Kunaver Ludvik

Cesta 29 oktobra 6. Telef. 37-33. Puhlačen grafitel in sodni centeli za nasvete brezplačno na razpolago.

Večja mestna realiteta

(okrog 4800 kv. m.) v osrednjosti mesta Ljubljane, z dvonadstropno stanovanjsko hišo, namoderne urejenim industrijskim, podjetjem (stavbeno mizarstvo) in stavbenimi parcelami, se zaradi smrti prodaja pod zelo ugodnimi pogoji. Poiskani v vseh poslovalnicah Jutra.

Gospa

srednje starosti, z lastnim stanovanjem, išče dobiročnega starejšega gospoda. Samo resne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Dobročna«. 3702-25

INSERIRAJ V „JUTRU“

3696-20

PREMOG

Najboljši triboveljski brez prahu, koks, suha drva

I. Pogačnik,

BOHORICEVA 6, Telef. 20-59

Sveže na najfinišje norveško

ribje olje iz lekarne dr. G. PICCOLIJA v Ljubljani

se priporoča bledim in slaboim osebam

Brezplačno posreduje v igriju